EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 195, 1 Temmuz '98

MGK-TÜSİAD hükümetinin İMF ile yeni anlaşması:

Emekçi sınıfların yaşamında gerçek bir yıkım planı

Generallerin artık günlük olarak yönetip denetlediği Anasol-D hükümeti, uluslararası sermayeye iktisadi-mali jandarmalık yapan İMF ile yeni bir anlaşma imzaladı. Sermaye çevrelerinin büyük bir memnuniyetle alkışladığı, tekeller medyasının allayıp pullayarak sunduğu, hükümetin ise "tarihi önemde bir adım" olarak nitelendirdiği anlaşma, gerçekte, emekçilere yöneltilen çok yönlü iktisadi ve sosyal saldırıların bundan böyle İMF tarafından günlük olarak denetlenmesinden başka birşey değildir. Sermaye hükümetleri aynı saldırı programını uluslararası tekeller ve işbirlikçi burjuvazi adına zaten uygulayageliyorlardı. Yeni anlaşmayla birlikte, saldırıya yeni boyutlar eklenmesinin ötesinde, uluslararası tekellere uygulamanın "tavizsiz" olması ve bunun böyle olup olmadığının İMF tarafından sürekli denetlenmesi güvencesi verilmiş oluyor. Yeni anlaşmaya göre hükümet göstermelik düzeyde bile inisiyatif kullanma yetkisine sahip değildir.

Emperyalizme iktisadi, mali, askeri ve diplomatik alanlardaki çok yönlü bağımlılık Türkiye'nin ekonomisini ve maliyesini onyıllardan beridir İMF ve Dünya Bankası türünden emperyalist kuruluşların sürekli yönetimi ve denetimi altına sokmuştur. Düzenin her geçen gün biraz daha derinleşen krizi, bu bağımlılığın onursuz bir kölelik ilişkisi boyutları kazanmasına, emperyalizme uşaklık çizgisinin gizlenemez hale gelmesine yol açmaktadır. Öylesine ki, Türk başbakanının kendi memuruna "buçuk" fazla zam vermeme "kararlılığı"nın gerisinde İMF direktiflerinden "buçuk" sapma olanağına sahip olmayan bir sıradan İMF memurunun davranış zorunluluğu vardır. Türk burjuvazisinin ülkeyi emperyalist dünyaya peşkeş çekmesi, işleri onursuzluğun ve uşaklığın dipsiz kuyusuna kadar getirmiştir.

***

Türk milli kurtuluş savaşı, emperyalist işgali sona erdirmek ve siyasal bağımsızlığı elde etmekle sınırlı kaldı. Emperyalizme iktisadi ve mali bağımlılık sürdü. Bu koşullarda siyasal bağımsızlığın biçimsel kalması kaçınılmazdı. Siyasal temsilciliğini M. Kemal'in yaptığı Türk burjuvazisinin önderliğinde emperyalist işgale karşı gelişen bir milli kurtuluş savaşının bu sınırların ötesine geçmesi zaten beklenemezdi. Fakat yine de o dönemde Türk devleti, hem emperyalist ülkeler ile Sovyetler Birliği arasındaki çelişkilerden yararlanarak, hem de emperyalist dünyanın kendi iç çelişkilerini bir imkana dönüştürerek, iç işlerindeki inisiyatifin yanısıra uluslararası ilişkilerde de belli manevra olanaklarına sahip oldu.

İkinci emperyalist savaşın sona ermesiyle birlikte bu dönem noktalandı. Fakat burjuvazi bugüne dek, bu kendine özgü dönemin aldatıcı görünümünü emekçi yığınları aldatmanın bir aracı olarak başarıyla kullandı. "Bağımsız dış politika" argümanına dayandırılan demagojik propagandanın hala da etkili olmasında kendine özgü bu

dönemin önemli bir etkisi vardır. Oysa bu son 50 yıldır tekrarlanan yalan ve ikiyüzlülüğe dayalı bir tekerlemedir yalnızca.

Uluslararası sermaye ile tam bütünleşme ve ABD emperyalizmine tam teslimiyet, Türk burjuvazisinin sınıfsal çıkarlarının yön verdiği gönüllü bir tercihtir. "Sovyet işgali ve komünizm tehlikesi" argümanıyla azgın bir karşı-devrimci kampanya eşliğinde gerçekleşen gönüllü kölelik süreci adım adım pekiştirildi. Komprador ticari faaliyet, devletçilik uygulamaları ve savaş döneminin inanılmaz vurgunlarıyla palazlanan burjuvazi, emperyalist savaşı izleyen yıllarda emperyalist tekellerle ortak sanayi yatırımlarına girişti. Türkiye emperyalist savaşı izleyen yıllarda peşpeşe Dünya Bankası, İMF ve Avrupa İktisadi İşbirliği Örgütü'ne üye oldu. "Truman Doktrini" çerçevesinde askeri olarak Pentagon'a bağlandı. Birbirini izleyen bir dizi kölelik antlaşması, iplerin tüm alanlarda ABD'nin eline verilmesini pekiştirdi. ABD'nin çıkarları doğrultusunda Kore'ye savaş birliklerinin gönderilmesi ise, emperyalist savaş örgütü NATO'ya kabul edilmesinde kölelikte sadakatin bir tür sınavı işlevi gördü. Türkiye'nin 1952 yılında NATO'ya girmesiyle birlikte emperyalist dünya içindeki "misyonu" da belirlenmiş oldu: Kuzey'de Sovyetler Birliği'ne, petrol bölgesi olan Güney'de ise Ortadoğu halklarına karşı ABD'nin ileri bir karakolu görevi üstlenmek.

Türkiye'nin emperyalizme her alanda kölece bağımlılığı "ithal ikameci" politikalarla birleşince, onun emperyalist borç batağına çıkamayacak tarzda saplanmasına ve Dünya Bankası ve İMF'nin dayattığı plan ve politikalara koşulsuz teslimiyetine yolaçtı. Bu emperyalist finans kurumları emperyalist tekeller adına son 50 yıldır Türkiye ekonomisine dolayısız olarak yön vermektedirler. Bu bağımlılık ve yönlendirmenin sonuçları ise tüm çıplaklığı ile ortadadır. Türkiye kapitalist düzeninin krizi sürekli büyüyüp derinleşmekte, sonuçları emekçi sınıfların yaşamını her geçen gün biraz daha tahrip etmektedir. Türkiye'nin borçları günden güne artmakta, dış ticaret açığı büyümekte, faturası ise sürekli olarak emekçi sınıflara kesilmektedir.

Türkiye kapitalizminin krizi yapısal nedenlere dayanmaktadır. Emperyalizme bağımlılık bu yapısal krize kendine özgü karakterini vermekte, onu ağırlaştırmakta, süreklileştirmektedir. Bu salt Türkiye'ye özgü değildir, benzer konumdaki tüm ülkelerde yaşanmaktadır. "İthal ikameci" ekonomiler gerçekte katı biçimde ithalata dayalı ekonomilerdir. İthal edilen tüketim mallarının kendisi değil, bu malların üretimi ya da montajı için gerekli makina-teçhizat ve ara mallarıdır. Bunların ithalatı sürekli döviz gerektiren ve yutan bir mekanizmadır. Gerekli dövizi bulabilmek için en azından ithalatı karşılayacak düzeyde ihracat bir zorunluluktur. Ancak bu ekonomiler metanın iç pazar ihtiyaçları çerçevesinde üretimine dayanır ve kalite olarak uluslararası tekellerle rekabet etme şansına sahip değildir. Bu nedenle sürekli döviz kıtlığı, ödemeler dengesi açığı ve dış borç yükü yaşanır. Döviz kıtlığı dış borçlarla giderilir, dış borç ödemeleri sürekli döviz gerektirir, bu kısır döngü sürekli büyüyerek devam eder. Öylesine bir dış borç mekanizmasıdır ki bu, borçlar ödendikçe çoğalırlar. Türkiye yıllardır sürekli büyüyen meblağlarda dış borç ödemektedir. '87'de 36 milyar dolar olan borç miktarı bugün 100 milyar dolara tırmanmıştır. Buna rağmen ekonomi sürekli kötüye gitmiş, sayısız şok paketine rağmen ekonomi iflas etme noktasına gelmiştir. Dış borçlanmaya içerde sürekli bütçe açıkları, dev boyutlarda iç borçlar, sürekli yüksek enflasyon, sürekli düşürülen ücretler, büyüyen işsizlik ve emekçi sınıfların sürekli artan yoksullaşması eşlik etmiştir.

Türk burjuvazisi 12 Eylül zorbalığıyla uyguladığı 24 Ocak Kararları üzerinden bu kısır döngüyü güya "dışa açılma" ve dünya ekonomisi içinde rekabet gücü kazanma iddiasıyla kendi cephesinden kırma yoluna gitti. "Çağ atlayan Türkiye" efsanesi ile toplum buna inandırılmaya çalışıldı. Türk burjuvazisinin dış pazarlara açılabilmesi için elindeki tek imkan ise düşük ücretli işgücüydü. Yatırım, ara malları ve enerji

bakımından dışa bağımlı bir ekonomide, ucuz maliyet için tek imkan korkunç düzeyde düşürülmüş ücretler olabilirdi ancak. Bu aynı zamanda yabancı sermayeyi özendirebilmek için bir ucuz işgücü cenneti yaratma politikasıydı. Bu politikalar işçi sınıfı ve emekçi kitleleri açlığa ve sefalete itti. Toplumda servet-sefalet kutuplaşmasını görülmemiş boyutlara vardırdı. Buna rağmen ekonomik istikrar hiçbir biçimde sağlanamadı. Bugün İMF ile yapılan anlaşma gereğince krizin faturası bir kez daha işçi sınıfı ve emekçilere ödettirilmeye çalışılmaktadır. Anasol-D hükümetinin başbakanı İMF-TÜSİAD patentli saldırı programını uygulamada kesin bir kararlılık göstereceğini açıklamaktadır.

Türkiye 50 yıla yakın bir süredir bu kısır döngüyü yaşıyor. Toplum bu sürece büyük sosyal-siyasal çalkantıları, iki büyük devrimci hareketlilik ile üç askeri darbeyi sığdırdı. Şimdi öyle bir noktaya gelinmiştir ki, işçi sınıfı ve emekçi katmanların sefaletin dipsiz kuyusunda İMF reçetelerine sessizce boyun eğmesi istenmektedir. Aksi takdirde askeri darbe ya da İller İdaresi Yasası, Kriz Yönetim Merkezi gibi saldırı kurumları üzerinden generalleri fiili yönetimi altında terör ve zorbalıkla bu reçetelerin zorla uygulanması seçeneği dayatılmaktadır.

***

24 Ocak Kararları'ndan bu yana "ihracata dayalı sanayileşme" adı altında uygulanan politikalar Türkiye'yi emperyalist yağma ve talana daha açık hale getirdi. Türkiye emperyalist tekeller için alabildiğine kârlı bir pazar haline geldi. İMF reçetelerinin tavizsiz uygulanması, Türkiye'yi emperyalist tekeller için bir "ucuz işgücü cenneti" haline getirme, emperyalist devletlere ve finans kuruluşlarına olan dış borç ödemelerini güvenceye alma ve elbette bu arada bu temelde işbirlikçi tekelci burjuvazi için azami kâra ve sınırsız vurgunlara uygun bir ortam yaratma, ekonomiyi emperyalist tekellerin ihtiyacına göre düzenleme amacı çerçevesinde de bir ihtiyaçtır.

Sermaye düzeni sözcülerinin ve medya kalemşörlerinin İMF ile yapılan yeni anlaşmayı bir zafer olarak sunmaları, tekelci sermaye örgütlerinin onu sevinçle karşılamaları bu çerçevede son derece anlaşılır bir durumdur.

Yeni anlaşma, KİT'lerin emperyalist tekellere ve onların yerli ortaklarına peşkeş çekilmesi sürecini hızlandırmayı amaçlamaktadır. Zaten sefalet ücretleri durumundaki işçi ve emekçi ücretleri iyice düşürülecek, ücretler bizzat İMF heyetleri tarafından belirlenecektir. İşsizlik artırılacak, işsizler ordusu çalışan kesimin düşük ücrete rıza göstermesi için bir tehdit unsuru olarak da kullanılacaktır. Sosyal haklar peyder pey gaspedilecek, sosyal güvenlik kurumları tasfiye edilecektir. Mevcut sendikal örgütlülüğün daha da atomize edilmesi, mümkün mertebe daraltılması, sendikasızlığın yaygınlaştırılması, işçilerin örgütlü gücünden gelen tek silahı olan grev ve toplusözleşme hakkının tümüyle işlevsiz bırakılması İMF reçetesinin öteki gerekleridir. Kısacası, İMF reçetesinin uygulanmasıyla krizin tüm faturası çalışan kesimlere kesilecektir.

Gerçek mahiyeti bu olan bir anlaşmanın yığınlara "refah ve istikrara kavuşma doğrultusunda büyük bir adım" olarak sunulması ise tam bir pervasızlık ve sahtekarlık örneğidir. Bu, "ulusal çıkarlar", "refah dönemine geçiş", "çağdaş ve demokratik bir toplum haline gelebilmek için fedakarlık", vb. ideolojik argümanlar eşliğinde yıllardır tekrarlanan bir oyundur.

Sermaye sınıfı, onun siyasal temsilcileri ve burjuva medya demagojik propagandayı elbette elden bırakmıyor. Fakat oyunu bu kez son derece açık oynamayı tercih ediyorlar. Bu bilinçli bir tercihtir. MGK sendikacıları üzerinden işçi kitlelerini denetim altında tutuyor olmalarının yarattığı bir rahatlık elbette vardır. Bir kontr-gerilla aygıtı olan faşist iktidarın yıllardır uyguladığı terör ve zorbalığın yarattığı tedirginlik ve terörize ortam, sermaye cephesinin kendi cephesinden İller İdaresi Yasası, Kriz Yönetim Merkezi, ESK gibi saldırı ve ihanet kurumlarına duyduğu güven bir başka nedendir. Fakat sergilenen pervasızlığın asıl nedeni, darbe

tehditleri altında açık oynamanın emekçi katmanlardaki tedirginliği artıracağına, sinmişliği besleyeceğine ve böylelikle kolay bir teslimiyetin gösterileceğine duyulan inançtır. Düzen cephesi zayıflık alanlarını kaba güç gösterisi ile kapatmaya çalışmaktadır.

Tüm bu saldırıları püskürtebilmenin yolu militan bir işçi-emekçi hareketliliğini geliştirmekten geçmektedir. İşçi ve emekçi saflarından kendiliğinden yükselen "Kahrolsun İMF!" şiarını yaygınlaştırmak özel bir önem taşımaktadır. İMF reçetelerine ve KİT'lerin emperyalist tekellere peşkeş çekilmesine duyulan tepki, emekçi kitlelerde devrimci içeriğiyle bir anti-emperyalist bilinç ve eylemliliği geliştirmenin bir olanağı olarak değerlendirilmelidir. Reformist siyasal çevrelerin ve MGK sendikacılarının bu alandaki aldatıcı propagandaları boşa çıkarılmalıdır. "Kahrolsun İMF!" "Kahrolsun emperyalist kölelik" şiarıyla birleştirilmeli, "Bağımsız sosyalist Türkiye!" şiarı bu temel üzerinde işlenmelidir.

Sendikal ihanet şebekesi, İMF reçetelerine karşı çıkmadığı gibi, ESK ihanetiyle İMF patentli politikaların uygulanabilmesi için kendi cephesinden sermaye düzenine hizmette kusur etmemektedir. Bir işçi sendikasının başında bulunup da İMF-TÜSİAD politikalarına karşı çıkmamanın kendisi, bu uşaklar güruhunun ihanetinin düzeyini göstermektedir. Sendikal çetenin diline doladığı "ulusal çıkarlar için eşit fedakarlık", bir yalan ve aldatmacadan ibarettir. Sömürülen ve sömüren sınıfların yaşadığı kapitalist bir toplumda eşitliğin hiçbir maddi temeli yoktur. "Ulusal çıkarlar" diye ifade edilen ise gerçekte egemen burjuva sınıfın çıkarlarıdır. Burjuvazi ve proletarya karşıt çıkarlara sahip iki farklı sınıftır. Birinin yararına olanın ötekinin zararına olması kaçınılmazdır.

Sendikal çeteler, özelleştirmelere karşı olmadıklarını, ancak özelleştirmelerin kazanılmış hakları yok etmemesi ve işsizliğe yol açmaması gerektiğini belirtmektedirler. Oysa, özelleştirme saldırısının kendisi zaten kazanılmış hakların gasp edilmesini ve işten atılmaları öngörmektedir. Bu saldırının kendisini püskürtmeden sonuçlarından kurtulabilmek eşyanın tabiatına aykırıdır. Sendikal ihanet cephesinin yaptığı bir kez daha yalan, hile ve demagoji ile emekçi yığınları aldatmaya çalışmaktır.

Sendikal ihanet cephesi ve sosyal-reformist siyasal akımların bir başka aldatıcı propagandası ise sözümona "ulusal ekonomi"yi gözetmek adına KİT'lerin yabancı tekellere satılmamasıdır. Oysa "yerli sanayi" ya da "ulusal sanayi" dedikleri uluslararası kapitalist sistemin organik bir parçasıdır. Varlığı, bizzat uluslararası tekelci sermayeye dayanmaktadır. Türkiye'nin kapitalist sistemine ve bu sistemin devamı için ihtiyaç duyulan politikalara karşı çıkılmadan emperyalizme ve emperyalist tekellerin egemenliğine karşı sözümona bir mücadele milliyetçi bir küçük-burjuva ütopyadır. Böylesi bir konum emperyalist haydutluğun kaba müdahalelerine karşı çıkarken, bu aynı haydutluğun iktisadi sömürüsüne objektif olarak onay vermektir.

Emperyalist-kapitalist dünya sisteminin hüküm sürdüğü, tekellerin egemen olduğu bir dünyada, bağımsızlık ancak emperyalist-kapitalist sistemin dışına çıkmakla olanaklıdır. Her alanda gerçekten bağımsız bir Türkiye, sosyalist bir Türkiye olabilir ancak.

Son anlaşma, egemen burjuva sınıfın ve onun temsilcilerinin sömürücü, riyakar, onursuz ve uşak konumunu yeterli açıklıkla bir kez daha ortaya sermiştir. "Krizin faturasını kapitalistlere ödetelim!" şiarı temelinde işçi sınıfı ve emekçi hareketi tabanına dayalı bir eylemlilik geliştirmenin olanakları bugün fazlasıyla vardır. Siyasal propaganda-ajitasyon ve teşhir kadar, kitleleri somut eylemlere çekmek ve bu eylemliliği birleşik bir hale getirmek, bu doğrultuda tabana dayalı somut örgütlülükler yaratmak büyük bir önem taşımaktadır.

İMF reçeteleri işçi sınıfı ve emekçi kitle eylemliliğine dayanılarak yırtılabilir. Bunun dışında önerilen her yol sermayeye uşaklık, emperyalist haydutlara onursuzca bir köleliği kabul etmek demektir.

EKİM

Sendikal örgütlenme alanından gözlemler

'87-91 yılları arasında genel bir yükseliş yaşayan işçi sınıf hareketi '91'de yaşadığı kırılmanın ardından mevzi direniş sınırlarına çekildi. Başta devrimci önderlik boşluğu olmak üzere bir dizi etkenin sonucu olarak ortaya çıkan tıkanmanın ürünü bu durum hala da aşılabilmiş değildir.

Oysa, bu aynı dönem içerisinde sermaye düzeninin çok yönlü saldırıları kesintisiz bir biçimde sürmüş, işçi sınıfı tarihinin en ağır ve en kapsamlı saldırılarla karşı karşıya kalmıştır. Sermayenin bu ağır saldırılarına karşı geliştirilen eylemlilik ve örgütlenme düzeyi bu saldırıları püskürtmeye yetmediği gibi, yılların zorlu mücadeleleriyle elde edilen bir dizi demokratik, iktisadi, sendikal ve sosyal hakkın gaspedilmesini engellemeye de güç yetirememiştir. Hak kayıplarının sonuçlarıyla birarada ağırlaştırılan ücretli kölelik koşulları işçi sınıfının yaşamında sonuçları son derece ağır olan bir tahribat yaratmaktadır. Bu tahribatın iktisadi ve sosyal boyutlarını hergünkü yaşamında çıplak olarak hisseden sınıf kitlelerinde hoşnutsuzluk ve öfke giderek artmakta, yeni arayışları beslemektedir.

Ağır sömürü koşullarına karşı mücadele etmek, saldırıları bir parça olsun püskürtebilmek için son yıllarda işçilerin bir çok fabrikada sendikal örgütlülüğe yöneldiği, bunların tamamına yakınının işten çıkarmalar, işyerini kapatmalar, ya da rezilce ihanetlerle son bulduğu biliniyor. Sendikal örgütlenme girişimlerinin büyük bir kesiminin DİSK'e bağlı sendikaların bünyesinde olması dikkate değer bir olgudur. Anayasal bir hak olan sendikal örgütlenme hakkına karşı bu pervasızlığın işçi kitlelerinde yarattığı tepki ve öfke birikimi nedeniyle MGK'nın emir kulu durumundaki DİSK yöneticileri '97 yılı Aralık ayında Ankara'ya yürüme kararı alıp uygulamak zorunda kaldılar.

DİSK'in başına çöreklenmiş sendikal ihanet çetesinin öfke birikimini boşaltma manevrası olarak kullandığı Ankara yürüyüşünü bir an bir yana bırakalım. Birçoğu, fabrikalarda yaşanan çalışma koşullarına, sefalet ücretlerine, patron baskılarına karşı tepki olarak işçilerin kendiliğinden geliştirdiği bu örgütlenmelere ve ardından gelen saldırılara karşı sendikalar ne yaptı? Özelde DİSK'in ve bağlı sendikalarının bu sorunlar karşısında tutumu ne oldu? Sendika yönetimlerinin işçi sınıfının çıkarlarına -hem kısa hem uzun vadeli- hizmet eden tutumlar aldıklarından söz edilebilir mi?

DİSK'in içinde işçilerin örgütlenme girişimlerinin en yoğun yaşandığı iki sendika Birleşik Metal ve DİSK-Tekstil sendikalarıdır. Bu iki sendikanın örgütlenme girişimlerine karşı tutumları nedir? Dikkat edilirse soruyu, sözünü ettiğimiz sendika yöneticilerinin sınıfın yaşadığı ağır saldırılara karşı ne kadar örgütlenme çalışması yaptıkları, mücadelelerini geliştirmek ve saldırıları püskürtmek için hangi girişimlerde bulundukları gibi noktalardan hareketle sormuyoruz. Bu soruları sormanın hiç bir anlamı yoktur. Çünkü böyle bir çalışma yapmak bu sendikaların yöneticilerinin akıllarına zaten hiç gelmiyor. Bu yüzden sorumuzu oldukça geri bir noktadan soruyoruz. Kendi içinde belli bir örgütlenme çalışması yapıp sendika ile ilişki kuran işçilerin mücadelelerine karşı tutumları nedir? Sorduğumuz soru budur.

Sorunun cevabını en yalın bir tarzda alabilmek için bizzat yaşananlara bakalım. Gelişmelerin pratik seyri ve sonuçlarına baktığımızda DİSK ağalarının ve DİSK'e bağlı bu iki sendika yöneticilerinin ne tür bir ihanet batağı içinde oldukları da kolaylıkla görülecektir.

Birleşik-Metal'den başlayalım. Birleşik Metal'in Rumeli yakasının iki şubesindeki (Topkapı ve Sefaköy. Mecidiyeköy şubesinin Topkapı ile birleştirilmesi kararlaştırılmıştır) örgütlenme düzeyi nedir, buralarda ne gibi sorunlar yaşanmıştır? Son üç yıl içinde Sefaköy

şubesinde adı anılabilecek dört yerde örgütlenme çalışması yapılmıştır. 3 yıllık sözümona örgütlenme çalışmalarının sonucunda sadece Hacı Ayvaz adlı fabrikada başarılı olunmuştur. Diğer 3 fabrikada ise tam bir başarısızlık yaşanmıştır. Sözkonusu 3 fabrikanın ilkinde %50 barajı aşılarak örgütlenme tamamlanmış, ancak işveren fabrikayı kapatarak, işçileri çıkarmıştır. İkincisi, ki küçük bir atölyedir, örgütlenmenin güçsüzlüğü yüzünden başarısızlık yaşanmıştır. Son olarak Çorlu'daki bir fabrikada da örgütlenme tamamlanmış, yetkinin beklenmesi sırasında işveren öncü işçileri çıkarmış, bunun karşısında işçilerin direnme isteğine karşın sendika yönetimi uzlaşma yolunu tercih edilerek, sendikal örgütlenme girişimini boşa çıkarmıştır.

Tek başarılı örgütlenme olan Hacı Ayvaz'da 25 öncü işçinin atılmasına sendika sessiz kalmıştır. Sendikal örgütlenme hakkının kopartılarak alınmasının ardından yaşanan iki yıllık sözleşme dönemi boyunca ciddi hiç bir hazırlık yapılmamıştır. Yeni sözleşme döneminde ise işverenin temsilcileri satın alması ve işçilere tazminatlarını vermesi ile sendikal örgütlenmenin dağıtılmasına karşı hiçbir girişimde bulunulmamıştır. Düşününüz ki işverenin basit bir saldırısına bile cevap verilememiş, onca emekle ve 25 işçinin atılması pahasına gerçekleşen bir örgütlenme rezil bir pratiğin sonucu olarak dağıtılmıştır. Sendika yönetimlerine çöreklenmiş bu çıkar şebekesinin çirkinliklerini daha fazla anlatmaya gerek var mı?

Düşününüz ki, bu çıkar şebekesi yeni örgütlenme yapmıyor, olanları uzlaşmacılıkla etkisiz bırakıyor, güçsüz hale getiriyor, rezilce yenilgilere zemin hazırlıyorlar. Peki bunun neresi sendikacılık? Doğal olarak bu zeminden ileriye atılım çıkmaz, geriye düşüş çıkar. Nitekim belli fabrikalardaki sendikanın örgütlülüğüne karşı işveren saldırgan bir tutumu rahatlıkla alabilmektedir. Örneğin Konvekta'da işyeri baş temsilcisi ve 20 civarında işçi dönem dönem çeşitli gerekçelerle işten çıkarılmış, buna karşı gerekli cevap verilememiş, mahkemeyi beklemek vb. tavırlarla boyun bükülmüştür. Önümüzdeki dönemde benzer Hacı Ayvaz'ların yaşanmaması için hiç bir neden yoktur.

Birleşik Metal'in en köklü ve deneyimli şubesi olduğu söylenen Topkapı şubesinde durum çok mu farklıdır? Evet bu bölgede birçok fabrikada göreli güçlü bir örgütlülük düzeyi vardır. Ancak son dönemin iki önemli örneği bize başka bir yönünü de göstermiştir. Bunlardan biri Makina Kalıp, diğeri Köhler'dir. Makine Kalıp'ta 9 işçinin atılmasına karşın örgütlenme çalışması tamamlanmıştır. Atılan işçilerin geri alınmayacağı H.Ayvaz'da olduğu gibi kabul edilmiş, işçilerin yürüttükleri fabrika işgali sona erdirilmiştir. Sonrasında gerçekleşen grev ve tasfiye ise biliniyor. Benzer bir süreç Köhler'de de yaşanmıştır. İşçilerin örgütlenme girişimlerine karşı işverenin saldırısının ardından hızla direnişin bitirildiği açıklanmıştır.

Yeni işyerlerindeki örgütlenme girişimlerine karşı alman bu tutumun doğal olarak sermayeyi pervasızlaştıracağı, patronlara cesaret vereceği, tersinden işçilerde bir yılgınlık ve sendikalara karşı güvensizlik yaratacağı açıktır. İleri adımlar atılmadıkça gerilemenin kaçınılmaz olacağını pek çok pratik göstermiştir.

Yaşanan bu sürece karşı Birleşik Metal'in oluşturduğu politika ise başlı başına bir başka acizlik ifadesidir. Son tüzük genel kurulunda birçok delegenin karşı çıkmasına rağmen, seçim oyunlarıyla İstanbul'da Mecidiyeköy şubesinin kapatılarak Topkapı'ya, Ümraniye şubesinin de Kartal'a bağlanması kararlaştırılmıştır. Benzer şekilde Anadolu'da da Bursa ile Eskişehir'in, Ankara ile Adana'nm birleştirilmesine karar verilmiştir.

DİSK Tekstil sendikasının durumu ise Birleşik Metal'den çok daha kötüdür. Tekstil son derece ağır sömürü koşullarının olduğu bir sektördür. Çalışma koşullarından ücretlere, fazla mesailerden işten atılmalara kadar pek çok sorun çok daha ağır bir şekilde yaşanmaktadır. Tekstil sektöründe yaşanan bu sefalete karşı sayısız fabrikada tepkiler, örgütlenme girişimleri, iş durdurmalar, direnişler vb. yaşanmaktadır. Son bir kaç yılda gerçekleştirilen sayısız örgütlenme girişimlerinden Sun ve Beybi dışında bütün girişimler başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Hatta tekstil sektöründe gerçekleşen bir çok örgütlenme girişimine göstermelik bir tarzda da olsa ilgilenme yoluna bile gidilmemiştir. Tekstil'de yaşanan ihanetlerin haddi hesabı yoktur. Öztek, Darsa, Ten, Sancak Tül, Brandi,

Sofist vb. sayısız örnekte yaşananlar artık hiç bir tartışma gerektirmeyecek kadar ortadadır. Sun Tekstil'in kapatılması üzerine sendikanın işçilere karşı aldığı tutum ortadadır. Bugün birçok tekstil fabrikasında örgütlenme çalışması yürüten işçiler bu girişimlerini sendikadan bile bir dönem gizlemektedirler. İşçiler son anda sendikaya gitme yolunu seçmektedir. Sendikanın bugüne kadar ki örgütlenme çalışmalarına karşı aldığı tutum bunun nedenidir. Sendika yöneticileri örgütlenme çalışmasıyla ilgilenip yardımcı olmadıkları gibi, işçilerin moral ve motivasyonunu bozacak, girişimlerin sonuçlarına ilişkin inançsızlık yayacak söylem ve davranışlarda da bulunuyorlar. Daha da vahim olanı, Kazım Doğan gibi uşakların, girişimleri işverene gammazlamalarıdır. Artık ilgili herkesçe yakından bilinen bu tip ajanlığın sonucu, işçiler henüz hazır olmadıkları bir sırada işverenin saldırılarına maruz kalmaktadırlar. Tüm bunlar kendi başına DİSK Tekstil'in ne durumda olduğunu göstermeye yeter. Bunlara koskoca bir tekstil bölgesi olan İzmir'deki temsilcilik başta olmak üzere 5 temsilciliğin kapatılmış olması, dokuma vb. daha köklü yerlere yönelme adı altında, istikrarsızlığın bahane edilerek artık konfeksiyonlarda örgütlenme yapılmayacağı kararı eklendiğinde durumun ne kadar vahim olduğu yeterli açıklıkla anlaşılmaktadır.

Sendikal örgütlülük ve mücadelede başarının göstergeleri

Sendikal örgütlenmenin başarıya ulaşması, yani % 50'nin üstüne çıkılıp işyerinin sendikaya üye olması, sendikal örgütlenmenin başarıldığını söylemek için yeterli değildir. Yine, bir grev ya da direnişin başarısı, sadece hareket noktası olan taleplerin elde edilmesi derekesine düşürülemez. Tersinden, bir grev ya da direnişte hareket noktası olan taleplerin elde edilmemesi sözkonusu grev ve direnişin başarısızlığına kendi başına bir gösterge sayılmaz. İşçi sınıfının çıkarları açısından soruna bakıldığında önemli olan sendikal örgütlenme girişimi ve elde edilen sendikal örgütlenme mevzisinin işçi sınıfının sermayeye karşı yürüttüğü mücadelenin güncel ve genel çıkarlarına hangi oranda hizmet ettiğidir. Bu aynı şey grev ve direnişler sözkonusu olduğunda da geçerlidir.

Buradan bakıldığında bir çok grev ve direnişin başarılı ve başarısız yönleri doğal olarak içinde taşıdığı görülecektir. Son dönemde gerçekleştirilen Tıbset, Brandi, Reslan, Albayrak, Gintem, Köhler direnişleri, Makina Kalıp grevi belli başarı ve başarısızlıkları içinde taşımıştır. Bunların herbiri basınımızda işlenmiş, üstünlük ve zayıflıkları üzerine değerlendirmeler yapılmıştır.

Sınıf hareketinin son dönemde ortaya koyduğu tablo, en ileri sayılabilecek grev ve direnişlerin dahi içinde ciddi zayıflık ögeleri taşıdıklarını göstermektedir. Birçok grev ve direniş kendi iç dinamiklerinin etkisiyle bir miktar militanlaşsa bile, bunlar sendika yönetimlerinin uzlaşmacı tutumlarıyla ya da küçük-burjuva reformist bir önderlik anlayışının etkisiyle politikleşememişlerdir. Kuşkusuz doğru bir politik önderlik bu grev ve direnişlerde sendikal örgütlülüğün sağlanması anlamına gelmeyebilir. Ancak doğru bir anlayışla ele alınsaydı arkasında farklı bir etki bırakabilirdi. Yani bu direnişler kırılsa bile önemli bir mücadele deneyimi bırakabilirlerdi. Bundan direnişteki işçiler kadar diğer fabrikalardaki işçiler de etkilenirdi. Ezilmeden, çatışarak, mücadele ederek alınan bir yenilgi gelecek zaferleri hazırlayabilirdi. Ancak bir çok örnekte yaşanan ya açık bir moral bozukluğu yaratan ihanet ya da zamana yayılarak tükenişe sürüklenen direnişler olmuştur.

Liberal çıkış arayışları

Bugün sendikal mücadele alanında yaşanan gerilemeyi ve sendikal örgütlülüğün de gün geçtikçe daraldığını gören, bunun hızla kendilerine karşı da bir tehdit haline geldiğini anlayan bazı liberal-reformist kişi ve çevreler bir takım girişimlerde bulunmaktadırlar. Geçmişte kendiliğinden işçi hareketinin içinde ya da önünde yer almış, kimi eski sendikacı, kimi sendikal hayalleri tuzbuz olmuş bu kesimlerin mevcut duruma buldukları çözüm liberal platformlar oluşturmak olmaktadır. Geçmişte kendilerine sosyalist diyen, fakat ömürleri boyunca devrimci sınıf siyasetinden

uzak durmuş bu eski tüfeklerin "sendikal alanda yaşanan tıkanma"ya çözüm bulmak amacıyla oluşturdukları dar platformları kısa zamanda dağılma akıbetinden kurtulamamaktadır. Platform girişimlerinin samimi bir ısrarın yanısıra, doğru bir politikaya dayanmadıkları müddetçe kör topal yürüyüp bir yerde dağılmaları kaçınılmazdır.

İçinden geçtiğimiz sürecin yarattığı sorunları ve açmazları görüp, rahatsızlığını ifade eden bu kesimler sendikal çalışmada uzlaşmacı bir tutumun temsilciliğini de yapmaktadırlar. Bu zaten kendi başına onlar adına bir açmazdır.

Eğer kaygı ve çabalarında samimilerse, işçi sınıfı hareketinin mevcut durumuna karşı içtenlikli bir sorumluluk duyuyorlarsa, herşeyden önce geçmiş pratiklerinin kapsamlı bir devrimci muhasebesini açık bir özeleştiri ile birleştirmelidirler. Bugüne kadar yaşanan bunca şeye sessiz kalanların, sendikal hareketi bugünkü çıkmazlara sürükleyenlerin savunuculuğunu yapanların, bugün kalkıp "sendikal faaliyette tıkanma" üzerine tartışmalar yürüterek platformlar oluşturmalarının, bu çabalarını bir özeleştiri ile başlatmaları gerekmez mi? Bunlar yapılmadan girişimlerin samimiyetine güven duyulabilinir mi? İşçi kitlelerinden destek bulmaları olanaklı olabilir mi?

Bu sorulara cevap vermeden bir tartışma elbette yapılabilinir. Ancak bu tartışma örneklerinde de görüldüğü üzere sendikal faaliyeti geri bir platformdan kurarak gerçekleşir. Bunun sonucunda suçlu olarak ya geri işçiler bulunur, ya çalışmayan işyeri temsilcileri ya da (nadiren!) sendika yöneticileri. Eğer biraz daha ciddi bir görünüm verilecekse sorunların yapısal olduğu üzerine ek tespitler ve dünya sendikal hareketine gidip örnekler üzerinden tartışmalar geliştirirsiniz. Tabii bir de böyle bir liberal zeminde bir başka suçlunun da hedef tahtasına konulması gerekmektedir: Şu sınıfın demokratik ve ekonomik sorunlarıyla ilgilenmeyen, sınıfa uzak olan, sınıfı tanımayan, politik mücadeleyle sendikal mücadeleyi bir birine karıştıran komünistler. Liberal bir platformdan bakınca komünistler sınıf hareketine zarar veren kişilerdir, işçileri korkutup kaçıran kişilerdir. Sınıfın geri öğelerinin eğilimlerine oynayarak komünistleri sınıfın karşısına çıkartma çabaları her zaman reformizmin bir politikası olmuştur.

Ama gerçekler acıdır. Komünistleri suçlayan bu baylar, işçi sınıfını çok yakından tanıdıklarını söyleyenler, sendikal faaliyetle siyasal faaliyeti birbirine karıştırmadıklarını iddia edenler geriye ne bırakmışlardır? Yukarıda iki sektörde örgütlü iki sendika üzerinden şu anki durumun bir tablosunu sunmuştuk. Yoksa, bugünkü sefalet tablosu da mı komünistlerin işidir? Grevdeki, direnişteki işçileri de komünistler mi korkutup kaçırmıştır? Bugünkü utanç tablosu, sözünü ettiğimiz girişimcilerle aynı kumaştan dokunmuş olanların bir eseri değil mi?

Çıkış nerededir?

Yukarıda anlatılanlar bir sendikal anlayışın bütünüyle iflas ettiğini göstermektedir. Bugüne kadar komünistlerin tutumlarını eleştirenler kendi politikalarının sonuçlarını işçi sınıfına göstermiş, yaşatmışlardır. Ortadaki olgu "sendikaların yaşadığı bir tıkanıklık" değil yalnızca, bizzat sendikal çalışmada izlenen liberal politikaların da iflasıdır. Bu iflasın gerisinde ise sendikal politikaların kaynağı olan liberal, reformist politik anlayışlar vardır.

Politik platformda yaşanan farklılaşma gerçekte kendini kimi özgünlüklerine karşın sendikal çalışmada da ortaya koymaktadır. Liberal-reformist politikalar her geçen gün işçi sınıfının bir mevzi daha kaybetmesinin zeminini yaratmaktadır. Bugün sendika yönetimlerini ellerinde tutanlar birbirlerinin yanlışlarını ortaya çıkararak, sorunları bireylerin tutumlarına bağlama yoluna gitmektedirler. Anlayış planında birbirlerinden bir farkı olmayanlar arasında süren bu çekişmeler işçi sınıfının mücadelesine en ufak bir yarar getirmemektedir. Sorun kişilerde değil, bunların anlayışlarındadır. Niyetlerde değil, kafalarda ve yüreklerdedir. Sendikal politikalar açısından CHP'nin, İP'in, ÖDP'nin, EMEP'in arasındaki fark iyice belirsizleşmiştir.

Bu liberal anlayışların sınıfa kaybettirdiği somut mevzilerin dışında, sınıf içinde yaydığı reformist ağu başlı başına önem taşıyan bir başka sorundur. İşçi sınıfının tarihsel

yükümlülüklerini ve toplumsal sorumluluklarını yerine getirmesinde ona doğru yolu göstermek, kendi gücünü anlayabilmesini sağlamak reformizmin doğasına aykırıdır. Sınıfın güncel taleplerini sistem içi hedeflere bağlayarak sınıf kitlelerini uyuşturmayı politika edinen reformizm alt edilmeden işçi sınıfı bağımsız devrimci bir kimliğe ulaşamayacaktır.

Sınıfın bağımsız devrimci kimliğini geliştirmeyi önüne hedef olarak koyan bir sendikal çalışma bugün tutulması gereken biricik doğru yoldur. Reformist, liberal, uzlaşmacı politikalara karşı mücadele etmek, bu politikaların temsilcisi ve taşıyıcısı siyasal akımlarla hem anlayış planında ve hem de pratikte hesaplaşmak artık işçi sınıfının ileri, öncü unsurlarının önünde kaçınamayacakları bir görevdir.

"Sendikaların yaşadığı tıkanıklık" sahte tartışmalarının arka planında yatanları ortaya koyarak, devrimci, ileri, öncü işçilerin katılımıyla bağımsız sınıf platformları yaratmak, liberal, uzlaşmacı platformların yerine devrimci işçi platformlarını örgütlemek bugün kısa vadeli hedeflerimiz olmalıdır. Liberal politikaları çöpe atarak, devrimci politikaların sendikal faaliyette etkisini, gücünü artırmanın zamanıdır. Mevcut yıkım sürecinin içinden çıkabilmek, ileri, öncü ve devrimci işçi kuşağının gücünü devrimci sınıf politikası temelinde birleştirerek işçilerin kendi öz örgütleri olan sendikalara sahip çıkmalarını sağlamalarıyla, başındaki sınıf uzlaşmacısı kimliği silip yerine işçi sınıfının gerçek kimliğini, devrimci kimliğini koymalarıyla olanaklı olabilecektir.

Öncesi ve sonrasıyla ...

(Baştarafı s. 13'de)

demokratizme dönük olarak yürüttüğümüz ideolojik-siyasal mücadelenin sürekliliği komünist işçi partisinin saflarına akacak yeni güçlerin önünü açacaktır. EMEP saflarındaki devrimcilerin, komünist hareketimizi tanımaya, anlamaya dönük yaklaşımları güçlenecektir. Önyargılar kırılmaya başlanmıştır. Artık "EKİM troçkistir" ifadelerini kullanamıyorlar. En fazlasından yaratılan niteliğin yeterince niceliğe dönüşmemiş olmasını dillerine doluyorlar. Eh! Buraya kadar geldik. Devamı da gelecektir. Sığındıkları sığınak tepelerine çok geçmeden çökecektir. Aslolan daima niteliktir ve bu yaratılmıştır. Ciddi hiçbir devrimci ötesini politik tercihlerine dayanak yapmaz. Sorunlara ideolojik-teorik ve siyasal olarak bakamamak sıradan vatandaşın bilinç düzeyini aşamamaktır. Oysa, devrimciler sıradan vatandaştan herşeyden önce bilinç düzeyi ve kavrama yeteneği ile ayrılırlar. Liberal şeflerin devrimcileri "sıradan vatandaş" durumuna düşürmek istediklerini daha önce onların kendi yazılarında göstermiştik. Bunu kabul edenlere bir sözümüz yoktur. Böyleleri şefleriyle birlikte bataklıkta boğulmakta özgürdür. Fakat, devrimci iddiası ve sosyalizm özlemi olanlar için saflar artık çok nettir. Dolayısıyla böyleleri için çağrımız da son derece açıktır: "Herkes kendi bayrağı altına!" Tüm komünistler parti saflarına, sosyalizmin kızıl bayrağı altına! Proleter sosyalizme ait tüm birikimi partimizin çatısı altında toplayana kadar bu şiarı ısrarla haykıracağız. Varsın, yarası olanlar gocunsun!

A. SEMİH

Öncesi ve sonrasıyla

"Deklarasyon" süreci üzerine

EMEP'teki muhalefetimiz başlangıçta bazı taktik ve tekil sorunlara ilişkindi. "Demokratik Türkiye Kampanyası"nın başlatılması ise bizim için esaslı bir uyarı vesilesi oldu. Bu aşamadan sonra devrimci-demokrasinin ideolojik-politik, örgütsel temellerini sorgulama ihtiyacı duyduk. Temel marksist-leninist klasikler üzerinden yoğun bir inceleme ve araştırma içerisine girdik.

Sözünü ettiğimiz kampanyanın uyarıcı bir işlev görmesi o gün için son derece doğaldı. Çünkü "Demokratik Türkiye Kampanyası" bardağı taşıran son damlaydı. "Çifte kazık parti modeli" boşa çıkmıştı. Devrimci parti tasfiye edilmişti. Ortada yalnızca EP-EMEP gerçeği vardı. Başlangıçta, "EMEP merkezindeki üç-beş liberal bu işleri karıştırıyor" diye düşünüyorduk. Eleştirilerimizi, varolduğunu sandığımız "devrimci parti"nin yönetimine ilettik. Aldığımız cevap ilginç olduğu kadar düşündürücüydü de: "Sizden bunu beklemezdik, uygulanan politikalar doğrudur" mealinde cevap vermişlerdi. Son tutamağımız da böylelikle kırılmıştı. "Balığın baştan koktuğu" düşüncesi ilk kez bu sırada kafamızda açıklık kazanmaya başladı. "Ordunun demokratikleştirilmesi" konusunda tabandan yükselen devrimci tepki karşısında EMEP merkezi bocalarken, görevli teorisyen A.Cihan Soylu imdada yetişti. Doğrusu "Soylu"nun cüreti takdire şayandı. Yazar, tüm "faşist kurumlar da demokratikleştirilmelidir" diye yazıyordu. Düzen hakkında hayal yayma ve emekçileri aldatma çabasının bu boyutu gerçekte akılalmaz bir çöküşü anlatıyordu.(...) Anlaşılan EMEP merkezinin hayalete (TDKP) olan ihtiyacı belirmiş, görevli teorisyen de gereğini yapmıştı. Biz artık "nereden nereye?" sorusunun yanıtını arıyorduk. Aynı süreçte bir başka sorumuz da şuydu: "Nasıl oluyordu da devrimci-demokrasi sürekli olarak reformizmi besliyordu?" "EMEP reformizminin TDKP'deki kökleri nelerdir?" Bu sorular bizi sorunlara daha bütünlüklü bakabileceğimiz bir alana taşıdı. Bize öyle geliyordu ki, EMEP ve önceli TDKP'ye kendi içinde bakmak yetersiz bir zemindi. Bu sınırlardaki bir bakış, köklü bir sorgulamanın imkanlarını bize vermiyordu. Sorunu daha genelden, geleneksel hareketin yapısından irdelemeye başladık. İlk ulaştığımız sonuçları kısaca şöyle özetlemek mümkündür:

1) Türkiye'de istisnasız bütün geleneksel sol akımlar iktidar perspektifinden yoksundur. Bunun nedenleri ideolojik kavrayışları ve sınıfsal yapılarıydı. Küçük-burjuva ideolojik kimlik, küçük-burjuva sosyal zemin, küçük-burjuva önderlik anlayışı (radikal reformist farketmiyor), küçük-burjuva devrimci programların oluşmasına neden oluyordu. Küçük-burjuvaziden toplumun tüm maddi gerçekliğini tam isabetle saptamasını, proletarya ve burjuvazinin kapitalist bir toplumdaki yerini ve rolünü yerli yerine oturtmasını, bağımsız politik bir kimlik ortaya koymasını beklemek ham hayaldi.

2) Feodal sınıfın politik iktidarı elinde bulundurduğu 1917 Şubat'ına kadar Rusya'da Lenin'in iki aşamalı, iki programlı devrim stratejisini ortaya koymasının devrimci anlamı tartışılmazdı. *"Her devrimin temel sorunu iktidar sorunu ise hangi sınıf veya sınıfların iktidardan gideceği, hangi sınıfın iktidara geleceği devrimimizin stratejik içeriğinin ve temel sloganının yanıtıysa, Rusya'da devrimin birinci aşamasında feodal sınıf iktidardan uzaklaştırılacak daha sonra da iktidar kesintisiz olarak proletaryaya geçecekti."* Oysa Türkiye'de bugün iktidarın burjuvazinin elinde olduğunu, TKP/ML çevresi hariç herkes kabul ediyordu. Ama bundan basit bir gerçeği, "proleter devrim" sonucunu çıkaramıyorlardı. Küçük-burjuva devrimci-demokrat akımlar

toplumsal muhalefetin yükseldiği koşullarda burjuvazisiz burjuva devrimini savunurken, karşı-devrimin ağır basıncının oluştuğu koşullarda ise burjuvalı burjuva demokrasisine fit oluyorlardı. Demokratik kapitalizm savunusu kaçınılmazlaşıyordu. Bunun en çıplak kanıtı ise koskoca gövdeli Dev-Yol, Kurtuluş ve TKEP'in ÖDP üzerinden, TDKP'nin ise EP-EMEP oluşumuyla birer sosyal-reformist siyasal akımlara dönüşmüş olmalarıydı.

3) Proletaryanın ve partisinin, Türkiye gerçekliğinde tarihsel görevi proletaryanın iktidarı için savaşmak olmalıydı. Demokrasi, bağımsızlık, anti-emperyalizm, Kürt sorunu vb. sorunların kaynağında sermaye sınıfının egemenliği yatıyordu. O halde sermayenin sınıf egemenliğinin yıkılınası devrimci bir stratejinin hareket noktasıydı. Demokrasi ve bağımsızlık mücadelesinin proleter devrim stratejisine bağlanmaksızın kendi içinde amaçlaştırılması kaçınılmaz olarak düzeniçi bir platforma sürüklüyordu.

***

İdeolojik-politik-örgütsel temelde kopuşun anlamlı ilk sonuçlarına adım adım ulaşıyorduk. "Buz kırılmış yol açılmıştı!" Yasaklamalar, ihraç tehditleri giderek yoğunlaşıyordu. Ama artık aldırmıyorduk. Önümüze yeni ufuklar açılıyordu. Kopuş kaçınılmazdı. Yine de liberal platformun ideolojik temellerini birlikte mücadele ettiğimiz yoldaşlarla tartışmamız gerekiyordu. Kopuşun bir sarsıntı yaratacağını biliyorduk. Ayrışma yoldaşlarımız açısından düzene kapaklanma sonucuna yol açmamalıydı.

Devrimci politik bir çıkış olan deklarasyon, ideolojik-politik, örgütsel olarak sadece EMEP'ten değil, aynı zamanda iktidar perspektifinden yoksun, küçük-burjuva sosyalizminden de kesin bir kopuştu. Yakaladığımız ideolojik netleşme, komünist hareketimizle bütünleşme sürecinde gerçek anlamını buldu. Güçlerimizi, bir tek enerji zerreciğini dahi heba etmeden komünist işçi hareketimizin saflarında birleştirmeliydik. (...) Deklarasyona imza atan yoldaşlarımız arasında ideolojik-politik, örgütsel düzeyde bir eşitsizlik vardı. Kendisini on yıllık EKİM'ci hisseden yoldaşlarımız, gerçekliğiinizin bir yanıydı. Gerçekliğiinizin diğer yanı ise TDKP'ye dönük eleştirileri onaylamalarına rağmen, komünist işçi hareketi sözkonusu olduğunda bir kısım yoldaşımızın devrimci-demokrat partinin oluşturduğu önyargıların etkisinde olmasıydı.

"Emep Eleştirisi" kitabına duyulan ilgi

Bugün EMEP'ten kopuşumuzun üzerinden yaklaşık 10 ay geçti. Bu zaman dilimi geçmişimizle hesaplaşmayı, ideolojik-politik-örgütsel temelde netleşmeyi sağladı. Politik bir çıkış olarak vardığımız platformda anlamlı bir adım olan "deklarasyon"un ardından, komünist hareketin birikimini de yoğun bir araştırma ve incelemeye konu ettik. Kamuoyuna sunulan *"EMEP Eleştirisi"* broşürü ile geleneksel Türkiye solunun devrimci ve reformist kanallarından kopuşumuzu, proleter sosyalizme yönelişimizi ilan ettik.

"EMEP Eleştirisi" broşürü büyük bir ilgiyle karşılandı. Aradan geçen çok kısa bir zaman dilimine rağmen (5 bin gibi Türkiye koşullarında hayli yüksek bir baskı adetinin) broşürün 1. baskısının tükenme aşamasına gelmesi, ilginin düzeyi konusunda da açık bir fikir vermektedir. Broşüre duyulan ilginin nedenleri üzerinde kısaca durmak gerekiyor.

1- Özelde EMEP, genelde ise geleneksel Türkiye solunun devrimci ve reformist kanatları yapısal sorunlarla boğuşuyor, açık bir bunalım dönemi yaşıyorlar. Bu, yıllar yılıdır sözünü ettiğimiz hareketin bir gerçekliğidir. Bu durum geriye, düzene dönük arayışları beslediği gibi, ileriye dönük olarak da devrimci arayışlara neden oluyor. Hiç de azımsanmayacak sayıda devrimcinin EMEP saflarından koptuktan sonra, ideolojik kuvveti herkesçe bilinen proleter sosyalist harekete yönelimi, olaylara sorumluluk bilinciyle bakan, devrim ve sosyalizm iddiası taşıyan devrimcileri, özelde *"EMEP Eleştirisi"* kitabını, genelde komünist işçi hareketinin temel metinlerini incelemeye itiyor. Bu sürecin çok daha somut maddi sonuçları önümüzdeki dönemde daha net olarak karşımıza çıkacaktır.

2- EMEP saflarında yoğun etki yaratan *"EMEP Eleştirisi"* kitabı, bir ölçüde EMEP'te yaşananların tanığı olan yoldaşların yaşadıklarını da kapsaması nedeniyle geniş ilgi gördü. Anlatılanlar, onların da yaşadıkları, doğrudan tanık oldukları, garip ve anlaşılmaz

buldukları, fakat mantığını tam kavrayamadıkları bir sürecin özetiydi. Örneğin taktik platforma ilişkin EMEP'in liberal şeflerinin yanılgıları büyük oranda tabanda biliniyordu.

Devrimci-demokrasiden liberal-demokratizme savruluşun sıkıntısını yaşayan ve az çok devrimci kaygı taşıyan herkes kitabı ilgiyle okuyordu. Kitabın liberal şeflerin yasakçı dayatmalarına rağmen bu denli ilgiyle karşılanması, EMEP saflarında bir devrimci potansiyelin varlığını gösteriyor.

3- TDKP ve EMEP'e umutla bakan siyasal çevreler de dahil, sol kamuoyu bu yapının içinden çıkmış güçlerin TDKP ve EMEP gerçeğiyle ilgili yazdıklarına doğal olarak ilgi gösterdi. Yansıttığımız gerçekliğin kimileri için hayli ilginç ve öğretici olduğundan ise kuşku duymuyoruz. "Öğretici olduğu" vurgusunu elbetteki öğrenmesini bilenler için kullanıyoruz.

"EMEP Eleştirisi" kitabının dağıtımı sırasındaki izlenimlerimiz

"EMEP Eleştirisi" broşürü, daha önce deklarasyonda ifade ettiğimiz, EMEP'ten kopuşumuzun ideolojik-politik, taktik ve örgütsel temellerini daha geniş bir çerçevede ele alıyordu. Ayrıca yönelimimizin komünist işçi hareketine doğru olduğunu da açıklıkla ortaya koyuyordu. Bundan dolayı kitabımızın platformumuzu da ortaya koymada önemli bir araç olacağı yönündeki saptamamız doğrultusunda yaygın dağıtım kararı aldık. Başta metropoller olmak üzere 12 İl'de dolayısız dağıtım yaptık.

Dikkatimizi ilk çeken şey kitabın içeriğine ilişkin herhangi bir eleştiriye muhatap olmayışımızdı. İkincisi ise, proleter sosyalizmin ideolojik-politik perspektiflerini anlatarak yürüttüğümüz, devrimci-demokrasi ve liberal-demokratizmin ideolojik-politik, örgütsel temellerini hedef alan tartışmalarımızın büyük oranda etkili olmasıydı. Aslında bu bir ölçüde, geri iktisadi tahliller veya siyasal özgürlük ve demokrasi üzerinden gerekçelendirilen anti-emperyalist demokratik devrim anlayışının EMEP tabanındaki devrimci unsurlar tarafından sorgulanmaya başlandığını gösteriyordu. EMEP'in orta-burjuvaziyle ittifakı içeren programatik savunularına karşı "orta-burjuvazinin tekelci sermaye ile etle tırnak gibi bütünleştiği" yönünde söylediklerimiz genelde kabul görüyordu.

En sık karşılaştığımız sorular ve itiraz noktaları ise şunlardı: "Neden şimdiye kadar proleter sosyalizmin ideolojik temellerini ve devrimci-demokrasi ile liberal-demokratizmin açmazlarını fark etmediniz?" "EMEP içerisinde kalarak gerideki binlerce insana bu süreci anlatamaz mıydınız?" "TDKP'yi tasfiye etseler bile biz diriltemez miyiz?" "TDKP'yi yeniden inşa edelim, proleter devrim programını oluştururuz". Ayrıca, TDKP'nin komünist hareketimize dönük oluşturduğu bildik önyargıların yansıması olan şu tip tepkilerle de karşılaşıyorduk. "Programatik sorunların teorik temellerini doğru ortaya koyuyorsunuz ama asla EKİM olmaz!" Bu güya bizi açmaza alma çabası oluyordu. "Yoksa siz EKİM'ci misiniz?" sorusu adeta bizim siyasi kimliğimizi savunmada zayıf kalacağımız varsayımıyla ortaya atılıyordu. "Evet, EKİM'ciyiz" dediğimizde bildik önyargı duvarları yükseliyordu. Komünist hareketin gelişmiş ideolojik-teorik düzeyi ile örgütsel gelişmesi arasındaki mesafe sığmak alanı oluyordu. EKİM gerçeğini, EKİM'in doğduğu koşulları ortaya koyduğumuzda, döneme ait belgeleri (Belgeler- I, II) üzerinden meselelere açıklık getirdiğimizde muhataplarımız önce sarsılıyor, ardından EKİM ile ilgili politik-örgütsel süreçleri kapsayan sorular soruyorlardı. Niceliğe olan düşkünlük bu sorularda kendini ele veriyordu; "EKİM doğru şeyler söylüyor ama neden belli bir düzeyde kitleselliği yok?" sorusunda olduğu gibi.

EMEP tabanındaki devrimcilerle gerçekleştirdiğimiz görüşmelerde, kitabımızın yasaklara rağmen büyük bir kesimi tarafından okunduğunu, hatta, proleter sosyalist hareketimizin temel kitaplarının da bir kesimi tarafından incelenmeye başlandığını gördük.

Dolaysız dağıtım imkanı bulduğumuz illerde, kitabın dikkate değer bir ilgiyle okunduğunu, kimi arayışları hızlandırıp yönünü proleter sosyalizme çevirdiğini söyleyebiliriz. Kimi illerde yeni fiili kopuşlar yaşanırken, kimilerinde ise EMEP GYK'sının üşüşmesiyle, politik rüşvetlerle, TDKP hayaletinin

dolaştırılmasıyla gelişmelerin önü alınmaya çalışıldı. Kendi olmayan, ölmüş ve gömülmüş bir yapının adını dolaştırmak sürecin önünü kesebilecek midir? Kısa vade açısından liberal baylarımıza belki bir soluk aldırabilir. Fakat, orta vadede samimi devrimciler bir başka uyarıcı görev görecektir. Bu son söylediğimiz en başta da İstanbul için geçerlidir. Güneşin balçıkla sıvanamayacağı gerçeği gibi, adını ortalıkta söylemlere konu etmek de TDKP'yi varedemeyecektir. Düşünme kabiliyeti en az olanlar bile, temelleri çökmüş bir yapının aynı temeller üzerinde yeniden yükseltilemeyeceğini bilirler. Kaldı ki, liberal yiğit takımında biçimsel bir girişimi bile deneyecek bir güç ve iddia kalmamıştır.

Denilebilir ki, kopuşumuzun en az etkili olduğu kent İstanbul oldu. İstanbul'da somut diyaloglarımız da gösterdi ki kimse EMEP'i savunmuyordu, savunamıyordu. Anlaşılan TDKP'nin EMEP'e müdahale edeceği, ayrıca kongresini de toplayıp programı değiştireceği yönünde sözde haberler gelmişti. En çok karşılaştığımız söylem "Ben bunu TDKP ile tartışırım"dı. Besbelli ki bir TDKP hayaleti gezdirilmiş, yürüttüğümüz ideolojik mücadele etkisini göstermişti. 18 yıldır kongre yapamayanlar, kongrenin toplanmasından bahseder olmuştu. A.Cihan Soylu'nun Mercek köşesinde kaleme aldığı "proleter devrime bağlanmış demokrasi mücadelesi" yollu yazılar; 1995 yılında "yapılmış"(!!!) TDKP 2. Konferans bildirisinin ikibuçuk yıl sonra tekrar yayınlanması, ne denli sıkıştıklarını gösteriyordu. Amaç, yürütülen ideolojik mücadelenin yarattığı devrimci etkiyi bir yolunu bulup bloke etmekti. Bir yandan A.Cihan Soylu'nun kaleminden "toplumsal devrimi savunuyoruz" türü yanılsama yaratma amaçlı makaleler *Mercek* köşesinde ifadelendiriliyor, bir yandan da TDKP'nin varlığını ispatlamaya dönük olarak ikibuçuk yıl önce yapılmış "sahte otopsi raporu" 1998 Mart ayında tekrar yayınlanıyor. "Kongre yapacağız", "kongrede bu sorunları tartışacağız", "parti yıkıcılarına aman vermeyin" söylemleri ile muhtemel devrimci kopuşlar engellenmeye çalışılıyor. Görevli teorisyenin Mart ayının ortalarından itibaren "yığınların partisi", "işçilerin partisi", "emeğin yığınsal politik partisi" nitelemelerinden vazgeçip, "devrimci parti", "proletaryanın devrimci partisi" tanımlamalarını bıktırırca kullanması da TDKP'nin varlığı noktasında sanal bir dünyanın yaratılmasına dönüktür.

Komünist harekete karşı önyargılar kırılıyor

12 Eylül karşı devrimi sonrasında, devrimci-demokrat hareketlerin toparlanma sürecinde, komünist hareketin geleneksel devrimci-demokrat harekete dönük ideolojik-siyasal eleştirileri devrim ve sosyalizm davasında samimi olan çevreler için uyarıcı nitelikteydi. Aradan on yıl geçmiştir. Komünist hareketin bu yöndeki öngörüleri tamamen doğrulanmıştır. Küçük-burjuva devrimci akımlardan bir kısmı (Dev-Yol, Kurtuluş, TKEP ve TDKP) devrimci demokratlıktan liberal demokratlığa evrilmiş, bir kısmı da "Halk Anayasası" tartışmalarını gündeme getirerek, programındaki sosyal-reformist özü ortaya koymuştur.

On yıl önce iftira ve karalamalar ile komünist harekete karşı düşmanlık körükleyenler devrimci konumlarında bile tutunamayarak düzene savruldular. Komünist hareket ise ideolojik-politik, örgütsel alanda yarattığı birikim ile parti düzeyini yakaladı. Süreçler 10 yıllık ideolojik-siyasal mücadelenin sonuçlarını üretmeye başladığını gösteriyor. Bu gelişme ilerde daha da derinden hissedilecektir.

EMEP liberalleri için sonun başlangıcındayız. Devrimci TDKP'nin varlığı, Kongre toplayacağı, iki partinin de yaşadığı, gerekirse programın da değişebileceği söylemleri ile EMEP tabanındaki devrimcileri bir süre daha beklentiye sokabilirler. Ya sonrası? Kartopu misali büyüyen yalanlar daha büyük açmazlara götürecektir. Deniz bitmiştir. Liberaller bulundukları bataklığa gömülecektir. EMEP saflarında devrimci kalmayı başaranlar ise er yada geç doğru yolu bulacaklardır.

Gerek işçi sınıfı ve gerekse de emekçiler üzerinde partili mücadelenin yaratacağı heyecanı hepimiz biliyoruz. Bu süreç EMEP tabanındaki devrimcilerde de benzer bir heyecan yaratacaktır.

Devrimci-demokrasi ve liberal

(Devamı s. 9'da)

OSB-İMES çalışması üzerine

Bölge çalışmasını kapsamlı bir değerlendirmeye tabi tutmak açık bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır. Faaliyetin bilgi ve deneyiminin merkezileştirilmesi, bugüne dek alınan mesafenin süreklilik açısından kalıcılaştırılması, çalışmamızın zaaf ve yetersizliklerinin irdelenerek açığa çıkartılması, kazanımlarımızın bilince çıkartılması, çeşitli cephelerden yürütülen sosyalist siyasal çalışmanın alan ve hedeflerini ortaklaştırmak vb. sözünü ettiğimiz ihtiyacın nedenleridir.

Bölge faaliyetinde, herhangi bir bölgedeki güç kaydırma veya çekilme durumlarında, ya da tutsak düşmeler karşısında eski birikimlerin de boşa çıkması gibi sorunlarla karşı karşıya kalabilmekteyiz.

Bugünün ön süreçleri

Bölgedeki çalışmamız, EKİM'in ortaya çıkış dönemine dayanmaktadır. Bir dönem hayli yaygın ve etkili sürdürülen genel politik faaliyetin yanısıra, fabrika çalışması da somut faaliyete konu olmuş alanlardan biridir. '90'lı yılların başındaki Packart faaliyeti gibi. Kesintili dönemlere, bölgede sürekli bir genel politik etkiye sahip olmamıza rağmen, örgütsel alanda ancak son 1,5 yılda bir sürekliliği sağlayabildik. Dolayısıyla hedeflerimizden ilki bölgede kökleşmeyi güvenceleyecek bir gelişmeyi sağlamaktır. Bu açıdan sahip olduğumuz imkanlar ise hayli fazladır. Komünist hareketin, komünist açık siyasal çalışmayı da bir dönemdir sürdürdüğü düşünüldüğünde, artık herşey biz sınıf devrimcilerinin göstereceği performansa bağlıdır.

Bir kesinti döneminin ardından yeniden başladığımız bölge çalışmamız, bir fabrikadaki somut hedefler üzerinden başladı. Bu çalışma, Beybi Çuval'da sendikalaşmanın başarılmasıyla sonuçlandı. Kısmen kendi zaaflarımızdan, esasen de sendikacıların manevralarını boşa çıkartacak bir güç birikimine henüz sahip olamayışımızdan, ardından yaşanan işten atmalar ve bazı işçilerin politik duyarsızlığı nedeniyle maddi bir birikim yaratamamış ve fabrikada kökleşememiş olmakla birlikte, bu çalışmanın kazanımları bölge faaliyetimiz açısından önemli imkanlar yarattı. Bölgeyi ve bölgedeki sınıf dinamiklerini tanıdık. Politik kesimler nezdinde bölgede bir kuvvet olduğumuz görüldü. En önemlisi de paha biçilmez bir deneyim birikimi sağlandı vb.

Alanın tanımlanması başta bunun üzerinden gerçekleşmiş oldu. Bunun yanında, yürüttüğümüz politik faaliyetin (özellikle çeşitli gündemler üzerine saptanan merkezi kampanyaların) gerçek bir tanımayı (bölgenin genel özellikleri, politik güçleri ve çalışmaları, sınıfın durumunu vb.) sağlamada önemli bir etkisi oldu. Bu evredeki durumumuz MYO'nun 15 Kasım '98 tarihli 181. sayısındaki OSB-İMES yazısında işlenmiştir. Alanın geneline yönelik saptadığımız politika ve hedefler doğrultusunda yürüttüğümüz çalışma öznel yetmezliklerimizi adım adım aşabileceğimizi de göstermiş oldu.

Sözkonusu yazıda hedeflendiği biçimde devreye soktuğumuz bülten aracı çalışmamızın amacına hizmet eden bir işlev gördü. Bugüne kadarki sürecimiz sendika, dernek, DKÖ'ler, ulaştığımız fabrikaların ileri işçileri nezdinde saygın bir siyasal prestij sağladı. Bundan böyle ise bunu hedeflediğimiz birimlere yönelik, bu birimlerin özgüllüğü üzerinde siyasal etkimizi yayma ve güç olmayla birleştireceğiz. Böyle bir tarz saptanmış hedefler üzerinden sürekli politik üretim demektir. Bölge organı, ancak bunun üzerinden pratik çabasının, dağınıklık eğilimi taşıyan sonuçlarını toparlıyabilecek; kendini böyle bir çalışma içinde yetkinleştirebilecektir. Bugüne kadarki sürecimizde, temel sorun bölge önderliği düzeyini yakalamak sorunuydu. Bu düzeyi gerçek kapsamıyla yakalayabildiğimizi söylemek henüz zor olsa da; gelinen yerde hedefli çalışmanın planlanması, birimlere yönelik politika üretme vb. alanlarda bu konuda önemli mesafeler katetmiş bulunuyoruz. Şimdiki sorun ise bütün bu gelişimi güçlerimizin ideolojik-politik gelişimiyle birleştirebilmektir.

OBS-İMES çalışmasının bugünkü esasları ve temel birimler

Partinin, bugün sınıf çalışmasındaki çalışma tarzı birimler ekseninde derinleştirilecek bir

politik faaliyet hattını oturtabilmektir. Bu, saptanmış tanımlı birimlere (fabrikalara) yönelik sistemli, sürekli bir müdahale ile bu birimlerde parti birimini (fabrika hücresini) yaratacak tarzda kökleşmektir. Böylesi bir tarz, çalışmanın derli toplu olmasını zaten koşullamaktır. Sorun bunu, güçlerin dar bir alanda boğdurulmamasıyla da birleştirebilmektir. Bunun ışığında OSB-İMES çalışmamızın bugünkü esaslarına geçebiliriz.

A- Packart

Bilindiği gibi OSB-İMES metal ağırlıklı bir sanayi bölgesidir. Packart da bu sanayideki temel bir fabrikadır. Packart'ın durumu sadece bu fabrikada çalışan işçilerin değil OSB-İMES'teki işçilerin koşullarının belirlenmesinde de etkilidir. Bunun yanında neredeyse bütün otomotiv tekellerinin ihtiyacı olan iç elektrik aksamları bu fabrika tarafından karşılanmaktadır. (Aynı şirketin Bursa ve İzmir'de de birer fabrikası vardır.) Bu açıdan ülke ekonomisinde de stratejik bir konuma sahip olduğunu söyleyebiliriz. Çalıştırdığı işçi kitlesi bakımından ise OSB'de belirleyici bir konuma sahiptir. (800-1200 arası değişen, çoğunluğu genç bayanların oluşturduğu bir işçi kitlesi. Harness, Ünivar gibi fason şirketleriyle birlikte bu sayı daha da artmaktadır.) Bütün bunlar OSB-İMES çalışmasında Packart'ı doğallığıyla hedef birim haline getirmektedir.

Güç yoğunlaşması bakımından Packart' ı öncelikli hedef olarak ele almak gerekiyor. Packart'a dönük müdahalenin sürekli öğelerini sıralayabilmek için sürekli olan sorunlara bakmak gerekir:

* Yıpratıcı çalışma koşulları işçilerin en çok yakındıkları bir sorundur. Harness bandının keyfi bir biçimde hızlandırılması, durmaksızın bir tempoyla ayakta çalışmak işçiler için tam işkence demektir. Baygınlıklar, bel hastalıkları, psikolojik sorunlar bu cehennemin işçilere sunduğu temel sağlık problemleridir.

* Bununla birlikte müdür, şef, formen baskıları yaraya tuz-biber basmaktadır. Herhangi bir "emre", hakarete karşı tek kelime, işten atılmak için yeterlidir.

* İş güvencesi hiçbir işçi için sözkonusu değildir. Yanısıra geçici sözleşmeli işçi alımı (örneğin 6 aylık) iş güvencesi kavramını zaten ortada kaldırmıştır. Ayrıca buna Packart ve yan kuruluşlarının ortak "kara liste" tutmasını da eklemek gerekir. Bu işletmelerin birinde çalışan bir işçi kendi isteğiyle çıktığında veya atıldığında bir daha bu işyerlerinde işe alınmamaktadır.

* Esnek üretimin bir biçimi olarak toplam kalite çemberleri sistemi uygulanmaktadır. Bu, işçinin, evde bile işte olmasını koşullamaktadır.

* Ücretler, sosyal yardımlar giydirildiği halde dahi tatmin edici değildir.

* Packart'ta çalışan işçilerin en büyük sorunu ise işverenden daha saldırgan olan faşist-mafyacı Türk-Metal sendikacılarıdır. İşçiler, sendika-işveren ikilisinin ortak hareketine kanıksatılmış olduklarından, genelde sendika üzerinden sendikal haklarını aramak, sorunları çözmek gibi bir tutum almamaktadırlar. Yani sendika Packart işçilerinin önünde en büyük mücadele dinamiği törpüleyicisidir.

Bütün bunların ışığında Packart'a dair müdahalemizin çerçevesine geçebiliriz: Packart işçisine genelden, salt yaşadıkları sorunları hatırlatmak yerine, güncel bir gelişmeye hızlı bir müdahale üzerinden, yaşanan somutlukla sürekli sorunların bağını kurup teşhir etmek sonuç almada daha etkili olacaktır. Bu bir şekilde içerde olmayı gerektirmektedir. Çünkü gelişmenin ısısını ancak zamanında müdahale ile değerlendirebiliriz.

Türk-Metal'in uşak konumunu, Packart işçisinin haklarını elde etmesinin yolunun bağımsız taban örgütlülüğünü yaratmasından geçtiğini propaganda etmek için değerlendirmeliyiz. Ayrıca bu, iktisadi-sendikal talepleri elde etmenin yolunun sadece iktisadi-sendikal mücadeleden geçmediğini; sorunun sermaye düzeniyle doğrudan bağlantılı olduğunu ve siyasal mücadeleyle içiçe bir iktisadi-sendikal mücadele hattının gerekliliğini göstermek bakımında sürekli olarak değerlendirilmesi gereken bir öğedir. İşçiler somut iş-eylemlilik süreci içine girdikleri oranda, -bu isterse iktisadi-sendikal sorunlar üzerinden başlamış olsun- böyle bir mücadele hattında yürüyerek kazanmanın yolunu göreceklerdir. Sendikayı dönüştürme, sendika değiştirme bunun sonucunda öne sürülmesi gereken iki farklı eksendir.

Packart'ta politik müdahaleye açık bir işçi kuşağı bulunmaktadır. Çoğu baştan beri Packart'taki süreçlerin muhatabıdır. Bu nedenle yenilgilerin yükünü omuzlamaktadırlar. Daha özgün bir siyasal müdahale ile bunları politikamıza kazanabilmeliyiz. Bu da ancak fabrikaya dönük ortak, somut iş-eylem süreci

içinde sonuç verecektir. Bugün için genel seslenmemizi de fabrikanın özgül sorunlarını gözeterek yapmalıyız. Packart'a seslenmede, bölgede sınıf hareketinin dinamik bir öğesi olma sorumluluğu da sürekli işlenmelidir.

B- Beybi Plastik ve Çuval fabrikası

İkinci temel birim Beybi'dir. (Beybi plastik ve çuval fabrikalarını bu isim altında ele alacağız.) Beybi Plastik 4 taşeron şirketten oluşmaktadır. Eldiven piyasasında önemli bir yeri vardır. Lastik-İş'te örgütlü 240 civarında işçinin çalıştığı bu fabrikada örgütlenme döneminden beri sürekliliği olan bir mücadele dinamiği mevcuttur. İşçiler gözünde meşru olan bir işyeri komitesi vardır. İşçilerin büyük bir bölümü gençtir. (Fabrikaya 18-19 yaşlarında askere gitmemiş erkek işçi ve bekar bayanlar alınmakta; erkekler askere gittiğinde, bayanlar da evlendiklerinde iş akitleri sona ermektedir.) Mücadeleci işçiler (özellikle işyeri komitesindekiler) nezdinde sendikal düzeyden de olsa sınıf dayanışması bilinci vardır. Buradaki taşeron sorunu işçilerin büyük bir kesimi tarafından öncelikli görülmektedir. '97 TİS döneminde taşeronun kaldırılması talebi yüzünden görüşmeler 6-7 ay tıkandı.

Çuval fabrikası ise iplik, dokuma, kesim, dikim olmak üzere 4 bölümden oluşmaktadır. Dikim bölümü DİSK/Tekstil'de, iplik ve dokuma bölümleri ise Öz İplik-İş'te örgütlüdür. Dikim bölümünde 300-400 işçi çalışmaktadır. Son olarak bayramdan önce 9 işçinin atılmasıyla hareketsizlik ve sendikanın tam denetimi dönemine girilmiş oldu. Simdi aynı binada Dikim üzerine bir fason şirket kurulması çalışmaları yürütülüyor. Bunun DİSK/Tekstil'i tasfiye etme amaçlı olduğu açıktır.

Beybi fabrikasının toplamında aynı işverene toplam 1000'ne yakın işçi çalışmaktadır. Beybi'de özgül ve genel sorunlar üzerinden ortak bir komite (bölümlerde üzerinden birim örgütlerine dayanan) oluşturabilme potansiyeli bulunuyor. Bu, Beybi'deki bütün parçalardaki sorunların aynı işveren karşısında ortak bir mücadeleyle durulduğunda aşılabileceği propagandası ile sürekli işlenmelidir. Beybi Plastik'te taşeronun kaldırılması, Çuval'da tek sendika ve taşeronlaştırmanın engellenmesi ekseninde yürütülen ortak, bağımsız bir birim örgütü yaratma faaliyeti sonuçlarını verecektir. Bu, içerden çalışma açısından Beybi'nin bir başka temel öncelik olduğu anlamına gelmektedir.

Bundan sonraki süreçte, genel ve özgül sorunlar üzerinden hem özgül, hem de genel siyasi bilinçlendirme çalışması yürütmeyi birim politikamızın temel bir önceliği olarak ele almalıyız. Yani politik araçlarla müdahaleyi süreklileştirmeliyiz.

Beybi'nin toplam potansiyelini değerlendirmek, bölgedeki diğer fabrikalar için uyarıcı bir etkide bulunacaktır. Örneğin ortak bir işyeri komitesi, ortak eylemlikler bölge politikamızın genel hattını oluşturan bağımsız işçi platformunun önemli bir ilk nüvesi, kaldıracı olacaktır.

C- Metal işkolunda muhtelif fabrikalar

Faaliyetimizin üçüncü eksenini Birleşik Metal-İş sendikasının örgütlü olduğu işyerleri ile bu sendikada örgütlenebilecek işyerlerine müdahale oluşturmaktadır. Bu çerçevede Birleşik Metal-İş'i fabrikaların toplamı üzerinden bir eksen birim olarak ele alabiliriz. Birleşik Metal-İş'in bir savaşım mevzisi haline getirilmesi, örgütlü işyerlerinde bağımsız işçi insiyatiflerinin oluşturulmasını ve bölgedeki irili-ufaklı metal fabrikalarında, fabrika birimleri üzerinden, varolan sendika potansiyelinin değerlendirilmesini gerektirmektedir. Sendikal örgütlülüğün olduğu Tek-İz, MAG, ABB, Mayer Wonisch fabrikalarının (toplam 300 işçi çalışıyor) dışında içerden sistemli bir çalışma ile sendikalaştırabilecek aynı ölçekte onlarca işletme/fabrika bulunmaktadır.

'96'dan beri yer yer siyasal çevrelerin müdahalesiyle, yer yer de kendiliğinden OSB ve İMES'teki bir çok atölye ve fabrikada sendikalaşma süreçleri yaşanıyor. Uso Egzost, Om Mühendislik, Ünivar, Mercan Raf, Sermak, Otoman, Üntel Kablo, Şahinler, Tekso, Tavsan, Pelsan vb. işyeri örneklerinde bu süreçler ya kimisinde yaşanan tensikatlarla birlikte yenilgiyle sonuçlandı ya da kimisinde olduğu gibi sonuç alınmadan kendiliğinden sönümlendi. Buradanda anlaşılacağı gibi, sendikalaşabilmek için bile bölgede birimler/fabrikalardaki taban örgütlülükleri, birleşik bir yerel işçi insiyatifinin oluşturulması gerekmektedir. Ancak bunun üzerinden sendika işçi sınıfının bir savaşım mevzisi haline getirilebilir ve bunun sayesinde ortak direniş hattına evrilebilecek bir sınıf dayanışması örülebilir.

Güç yoğunlaşması açısından ise Packart ve Beybi'den sonraki önceliğe Birleşik Metal-İş

üzerinden düşündüğümüz işyerlerini koymalıyız. Birleşik Metal-İş politikamızın yukarda çizdiğimiz genel çerçevesinin yanında genel seslenmemizi özellikle örgütlü işyerine ulaştırmayı da gözetmeliyiz. Kısa dönem için güncel bir sorun olarak tüzük genel kurulunda alman şubelerin birleştirilmesi kararına karşı etkin bir propaganda ve yaklaşan TİS dönemlerine hazırlık faaliyeti yürütmeliyiz. Sendika ve işyeri temsilcileriyle olan ilişkilerimizi geliştirdiğimiz oranda Birleşik Metal-İş'in örgütlü olduğu işyerleri politikamızın güncel esaslarının yeniden ve yeniden üretimi mümkün olacaktır. Bugünden potikanın süreklilik arzeden öğesi, çalışma koşullarından kaynaklı olarak ortaya çıkan iktisadi-sendikal taleplerin, eylem-iş sürecine çekmede manivela olarak işlenmesi ve bununla içiçe bir genel ve özgün siyasal müdahaledir.

D- İMES

İMES toplam olarak bir fabrika olarak ele alınabilecek özelliklere sahiptir. Toplam işçi istihdamı 12-13 bin civarındadır. Bu toplamda genç işçiler ezici bir ağırlığı oluşturmaktadır. İMES işçileri atölyeleriyle değil, İMES'le anılırlar. İşverenler tek bir patron gibi ortak davranmaktadırlar. Zam dönemleri sonrasında yoğunlaşan bir iç sirkülasyon vardır. İMES'te işçilerin karşı karşıya bulundukları sorunlar bütün küçük ve orta ölçekli İMES benzeri sanayi siteleriyle aynıdır: Düşük ücretler, yoğun bir sömürü, baskı ve hakaretler, sağlık, temizlik, ulaşım, sigorta pirimlerinin eksik ödenmesi, iş kazaları, zorunlu fazla mesai dayatmaları. Çocuk ve genç işçi emeğinin azgınca sömürüsüne dayanan çıraklık statüsü perdesiyle çocuk ve genç işçilerin temizlik, getir-götür gibi angarya işlere koşturulması vb. aynı şekilde özellikle çocuk ve genç işçilerde sürekli duyarlılık yaratan sürekli bir öğedir. İMES'e yönelik siyasal çalışmada; ajitasyon-propaganda ve teşhirde bu öğeleri mutlaka gözetmeli, somut durumlar içinde öne çıkanları mutlaka işlemeliyiz.

İMES işçisinin örgütlü birleşik hareketini yaratmak, İMES'te işçi hareketinin geliştirilmesinin en önemli halkasıdır. Bugün sendikacısından en geri bilinçli işçisine kadar hepsi İMES işçisinin birleşik hareketi olmadan taleplerin elde edilemiyeceğini rahatlıkla ifade edebiliyor. Çeşitli örnekler üzerinden yaşanan tekil şendikalaşma deneyimlerinin başarısızlığı (Ki bu İMES işverenlerinin ortak hareketi sonucu yaşanıyor) bunu genel kabul gören bir gerçek haline getirmiştir. Hakları kazanmanın yolu olarak önereceğimiz/yürüteceğimiz örgütlenme çalışması bunu gözetmek zorundadır. Bugünden sendikalaşma çalışması için sendikalaşma komiteleri oluşturmaya başladığımız bir durumda, eşgüdümlü bir gelişme sağlayacağımızdan, tekil olarak yaşanarak yenilme akıbetine uğrayan bir sürecin önünü de alabileceğiz. Bu nedenle bugünden eşzamanlı gelişmenin zeminini döşeyecek, aynı anlamda birleşik hareketin temellerini atacak ara bir basamak olarak dernek örgütlenmesi bir işlev görebilir. Dernek örgütlenmesini, bir yandan somut gelişmelere/sorunlara yönelik somut iş-eylem süreci örgütleyerek blok-sokak-atölye komiteleri üzerinden inşa ederken, bir yandan da hakları kazanmanın yolu olarak sendikalaşmayı propaganda düzeyinde sürekli işlemeliyiz. Kurulu bulunan derneğin bir tür tekkeye dönüşmesini engellemeli, kısır tartışmalarla işlevsiz bırakılması gibi sağlıksız eğilimlerden de uzak durmalıyız. Derneği tekkeye dönüştürme girişiminin derneğe hakim eğilimle gereksiz gerilimlere girilmesi üzerinden boşa çıkartılamayacağını, bunun İMES işçilerine dayanılarak ve işçileri etkin hale getirerek yapabileceğimizi unutmamalıyız. Derneğin bir tür uydu haline getirilmesi hesaplarını ise İMES işçileri nezdinde somut teşhirlere konu ederek etkisizleştirebiliriz.

Derneğe dair bir başka sorunda sendika-dernek ilişkisidir. Bugünkü haliyle her iki tarafta da birbirini yadsıyan bir anlayış hakimdir. Sendikal imkanlardan, dernek örgütlenmesi için etkin bir şekilde yararlanmak ve sendikayı da bu çalışmaya ortaklaştırmak gerekiyor. Çeşitli işçi toplantıları, sağlık taraması, çeşitli sosyal ve kültürel etkinliklere bu gözle yaklaşabilmeliyiz. Sonuçta dernek, İMES'in sendikalaşmasında taban örgütü yaratma rolünü oynayabilir.

Birim-alan çalışmasını birleştirmeliyiz

Siyasal sınıf çalışmamızda temel eksen olarak ele aldığımız birimlere yönelik faaliyetimizi besleyecek tarzda, politik duyarlılığı olan işçi-emekçi semtlerinde de sürekli bir faaliyetimiz olacaktır. Bu, genel bir seslenmenin ötesinde, bu semtlerde öncü-devrimci işçi kimliğiyle doğal sosyal ilişki alanları yaratabilmek üzerine kurulmalıdır.

Bugün bu semtlerde emekçi-gençliğin arayışını bir sekilde kucaklayan ve sonra da bu dinamiğin potansiyel devrimci enerjisini emen ve dejenere eden çeşitli çevrelerin etkinliğini ancak bunun üzerinden kırabilir ve ancak bu sayede bu dinamiği kucaklayıp enerjisini sağlıklı bir şekilde devrimci kanala akıtabiliriz. Semtlerdeki emekçi-gençlik dinamiğini kucaklamak, siyasal sınıf çalışmasını güçlü ve etkin hale getirecektir. Politik duyarlılığa sahip OSB-İMES işçilerinin büyük bir oranının oturduğu Sarıgazi, 1 Mayıs, Gölet, Kazım Karabekir (bir bölümü), Sahinbey (Aşağı Dudullu) gibi mahalle ve semtleri öncelikli alanlar olarak ele alıyoruz. Bölgedeki sendika (Kamu emekçi hareketine ilgi bakımından da Eğitim-Sen, BTS, Maliye-Sen, Haber-Sen gibi), dernek, parti ve DKÖ'leri bu açıdan değerlendirebilmeliyiz.

Yayınları etkin kullanmalıyız

Bugün en önemli sorunlardan biri de yayın cephesindeki araçlarımızın (MYO, PYO, Gençlik gazetesi) etkin bir şekilde kullanılamamasıdır. Bu zaaf özellikle de siyasal sınıf çalışması alanında yaşanmaktadır. Bu alanda etkin bir kullanımı sağlamak için belirlediğimiz hedef birimler üzerinden düzenli olarak bu araçlara katkı yapmalıyız. Önümüzdeki süreci, bu sorunu geride bırakmış olarak yaşamak (demek oluyor ki bölgedeki bütün güçlerimizin buna özel bir hassasiyet göstermeleri gerekiyor) hem sınıf içinde hem de bölge genelinde örgütsel-siyasal etkimizin ve gücümüzün gerçek bir kökleşmesine muazzam bir hizmette bulunacaktır. Bugüne dek genel seslenmede kullandığımız diğer merkezi araçlar ise (bildiri, afiş, duvar yazılamaları vb.) bunu besleyecek tarzda özgün olarak da kullanılmalıdır. Sonuçta faaliyetimizin temel halkalarındaki bir boşluk, soluğu tüketmek üzere kürek çekmek anlamına gelecektir.

Son olarak şunu belirtmeliyiz ki: Bölge faaliyetimizin kaderi bu çalışmanın içindeki partiye sadık güçlerin elindedir. Bizler bu bilinç ve iradeyle partili düzeyin gereklerini yerine getirmek üzere çabamızı yoğunlaştırmak sorumluluğuyla yüzyüzeyiz.

Ümraniye Bölge Örgütü

II. Enternasyonal oportünizmi üzerine...

(Baştarafı s.23'de)

başlamış bulunan **devrimci** çalışmayı sistematik olarak desteklemeyen, sömürgelerde devrimci partiler için silah ve literatür sokmayan partiler alçakların ve hainlerin partileridir.

Beşincisi, "Bern" Enternasyoneli partileri için tipik bir olgu olan: devrimi sözde kabul etmek ve işçilerin önünde devrimin kabulü üzerine bol lafazanlıklarla resmi geçit yapmak, gerçekte ise kitlelerin burjuva yasalarını delen, her türlü legaliteyi aşan, örneğin kitlesel grevler, sokak gösterileri, asker protestoları, orduda toplantılar, kışlalarda ve askeri kamplarda bildirilerin dağıtılması vs. gibi devrimin başlangıçları, rüşeymleri, belirtileri olan tüm eylemlere karşı katıksız reformist bir tavır almak en büyük ikiyüzlülüktür.

"Bern" Enternasyonali'nin herhangi bir kahramanına, kendi partisinin böyle bir sistemli çalışma yapıp yapmadığı sorulduğunda, ya böyle bir çalışmanın yokluğunu gizleyen; bunun için örgütlerin ve aygıtın olmadığı, partisinin bu çalışmayı gerçekleştirme yeteneğinde olmadığı yolunda kaçamak laflarla yanıt verecektir; ya da ama "darbeciliğe", "anarşizme" vb. karşı bir deklamasyonla yanıtlayacaktır. Bern Enternasyonali'nin işçi sınıfına ihaneti, fiilen burjuvazinin kampına geçişi işte bundan ibarettir.

Bern Enternasyonali'nin bütün bu alçak liderleri, genelde devrime ve özelde Rus Devrimine "sempatilerini" göstermek için olağanüstü gayret gösteriyorlar. Fakat Rusya'da devrimin olağanüstü hızlı başarılarının, devrimci partinin sözkonusu doğrultuda uzun yıllara dayanan çalışmasına **bağlı** olduğunu anlamamayı ancak ikiyüzlüler ya da aptallar becerebilir: gösterileri ve grevleri yönetmek üzere, ordu içinde çalışma yapmak üzere sistematik illegal bir mekanizma yaratmak için yıllarca çalışıldı, yıllarca çalışma yöntemleri ayrıntılı olarak incelendi, deneyimlerden sonuç çıkaran ve tüm Partiyi devrimin gerekliliği düşüncesiyle eğiten illegal bir literatür yaratıldı, bu tür durumlar için kitle önderleri yetiştirildi vs vs.

Seçme Eserler, Cilt: 10, s.59-64, İnter Yayınları

Yetersizliklerimizi aşmalı, zaaflarımızdan öğrenmeliyiz!

Rumeli yakasında, bir tekstil fabrikasında parti faaliyeti yürütmeye çalışan bir işçiyim. Fabrikaya girişim henüz yeni. Şu an fabrikayı tanımaya, ilişkilerimi geliştirmeye çalışıyorum.

Daha önce çalıştığım işyerlerinden de bazı deneyimlerim oldu. İster sendikalaşma için, isterse politik olarak, işçileri etkileyebilmek kolay değil. Çünkü bunun herşeyden önce insani sosyal bir yönü var. Söylediklerinizin bir değer taşıması için insanların size güvenmesi, inanması, kendisinden sayması gerek. Bu zaman istiyor. Olgunluk, duyarlılık istiyor. Dostlukların, sosyal ilişkilerin, asgari bir insani iletişimin bile kendi doğallığı, doğal bir seyri vardır. Çalıştığımız fabrikada, semtte, insanların çok doğal bir parçası olmayı başarmadan politik faaliyetimizden de beklediğimiz sonuçları elde edemeyiz. Bunu ne kadar hızlı başarırsak politik faaliyetimiz de o kadar hızlı gelişiyor. Daha önce çalıştığım işyerinde hızla politik ajitasyona girişmem, beni kısa zamanda zor durumda bırakmıştı. Sonradan kurduğum iyi dostluklar zorluğu aşmamı sağladıysa da aynı hatayı tekrar etmemek gerektiğini şimdi biliyorum. Bu konularda dikkat göstermek bugün daha gereklidir. Çünkü işçiler mücadeleye, hele de politik mücadeleye henüz kolayından girmiyorlar. Kendilerine, diğer işçilere güvensizler. Belki işçi kitleleri politik mücadeleye atılmış olsa, o zaman sosyal ilişkiler daha az önemli olabilir. Ki o zaman bile sosyal ilişkilerin önemi ortadan kalkmaz.

Yeni girdiğim fabrikada şu anda ilk ilişkileri yakalamış, tanıma sürecinde belli bir mesafe almış ve somut politikalar üretmeye başlamış bulunuyoruz.

Fabrika çalışması gerçekten de iğneyle kuyu kazma misali, ısrarlı, sabırlı ve özverili bir çalışmayı gerektiriyor. Bunu her zaman vurgularız da, küçük-burjuvazinin o kolaycılığı ve aceleciliği bir yanda, olmadık anlarda sorumsuzca çalışmayı yüzüstü bırakma pratiği diğer yanda, bu tutarsızlık örneklerini de hala yaşarız.

Bunun zemininde, işçileşememek, yaşamı bu zeminde devrimcileştirememek vardır. Bir yandan bakarsın ki coşkulu, hevesli ve acelecidir. Oraya buraya koşuşturur. Diğer yandan bakarsın, olmadık sorumsuzluklarla adeta kendisini işten attırmaya çalışır (örneğin ikide bir işe izinsiz gelmeyerek). Birbirine tezatmış gibi görünen bu iki tutumun gerisinde küçük-burjuvazinin sorumluluk duygusundan, kollektizmden yoksunluğu vardır. Ve bundan işçi kökenli olanlar hiç de muaf değildir. Burjuvaziden ve küçük-burjuvaziden bulaşmış davranış tarzı ve alışkanlıklarıdır bunlar.

Bana bu satırları yazdıran ve beni de eğiten bir deneyimden bahsetmek istiyorum.

Ben bu işyerine başlamadan iki ay önce bir yoldaşımız işe başlamış. Yoldaş güvendiği bayan arkadaşlarıyla beni tanıştırdı. Özellikle bir bayan işçiyi gösterip, güvenilir biri olduğunu, onunla ilgilenmemi söyledi. İlk başlarda bayanın konuşmaları, işverenin bizi sömürmesinden, haklarımızı elimizden almasından sürekli sözetmesi, beni bir rahatlığa itmişti. Ama beni rahatlığa iten asıl şey yoldaşın onu "tanıyor" olmasıydı. O da yoldaşın nasıl biri olduğunu az-çok biliyordu. Onu tanımaya çalıştım ve yakından ilgilenmeye başladım. Kendimi deşifre etmeyecek tarzda sendikadan vb. sözediyor, sıradan bir işçi görüntüsü çizmeye çalışıyordum. Söylediklerimi onaylıyor, hatta benden daha ileri şeyler söylüyordu. Ama sosyal yaşamına girince gördüm ki, karşımda çok ciddi zaafları olan bir tip var. Bu aynı

kişinin özellikle patronun ayak takımıyla ilişkilerinin "içli-dışlı" olduğunu farketmem de fazla zaman almadı. Onu tanıyan işçilerle (özellikle bayan) arasının iyi olmadığını da kısa zamanda gördüm.

Bu arada diğer yoldaş bir toplantı yapmaya hazırlanıyordu. Çağırdığı erkek işçilerin kimisi "geliriz", kimisi "işlerimiz var" diyordu. Yoldaş bana "bayan işçi yok, mutlaka gelmelisin, o bayanı da ne yapıp edip çek" demişti. Konuyu organıma açtım ve aldığımız karar doğrultusunda yoldaşla konuştum. (Sözkonusu olan organ yaşamının avantajlarıdır burada.) Kızı ona iyice anlattım ve tanıttım. Bu duruma yoldaş da şaşırdı. Fabrikadaki işçilerin hiç olmazsa belli bir kısmını az çok tanıyıp, birbirleri hakkında ne düşündüklerini öğrenmeden tek tek işçiler hakkında sağlıklı bir değerlendirme yapamayacağımızı bilmemiz gerekiyor.

Sonrasında yoldaş "o gelmese de sen mutlaka gel" demişti. Organda değerlendirdik. Henüz orada çok yeniydim. Yoldaş da yeniydi. Anlattığım örnek üzerinden de düşündüğümde, yoldaşın işçileri henüz yeterince tanımadığı ve aceleci davrandığını düşündüm. Bunu ona da açtım. Toplantı için hızlı davrandığını, zamana ihtiyacımız olduğunu söyledim. "Sonuçta işverenin binbir türlü oyunu var. Çalışmayı hemen öğrenip kapıdışarı edilebiliriz. Bu yüzden bizim ondan daha ustaca davranabilmemiz, adımlarımızı sağlam atmamız lazım" dedim. Yoldaş toplantıyı erteledi.

Bu arada yoldaş alışkanlık haline getirdiği izinsiz işe gelmeme sorumsuzluğunun son örneğini göstererek şansını fazla zorlamıştı. Daha önceleri işini bilen hızlı bir işçi olduğu için bunlara göz yumulmuştu. Ama bu kez işten atıldı.

Sonuçta yalnız kaldım ve işimiz oldukça zora girdi. İşyerinde onu soran bir sürü insan var. Birlikte çalıştığımız dönemde ilişkilerine girmiştim. Elimizde bir tek bunlar var. Ve ben tüm bu yaşananlar ve ortaya çıkan belirsizlikler üzerinden bu insanlarla da adeta sıfırdan başlamak durumundayım.

O da olsaydı işler çok iyi gidecekti. Hele hele zam döneminin hemen öncesinde böylesi bir sorumsuzluk daha da affedilmez bir hal alıyor. Ben burada bütün yoldaşlarımıza seslenmek istiyorum.

Evet işimiz kolay değil. İğneyle kuyu kazıyoruz. Bunlar nesnel, bizim dışımızda olan güçlüklerden, sınıfın verili durumundan kaynaklı. Ama biz süreci hızlandırmak durumundayız. Bunu da ancak şimdiye kadarki deneyim ve derslerimizden en iyi biçimde öğrenerek yapabiliriz. Kendimizi yetiştirerek, iyi bir sınıf devrimcisi olarak yapabiliriz. Verdiğim örnekte birçok ders var ve bunlar aslında yeni şeyler de değil. Bu yönüyle bizim için lüks olan davranışlardır. İnanın biz sadece bu ufak tefek şeylere dahi bir son versek, kendimize çeki düzen versek, çok daha iyi bir yerde olabileceğiz.

Yoldaşlar! Biz partili işçiler olarak fabrika çalışmasında yer alıyorsak adımlarımızı en doğru biçimde atmalıyız. Omuzlarımızda çok büyük bir yük var. Kötü alışkanlıklarımızı, sorumsuzca davranışlarımızı, masaya yatırıp aşmamız gerekiyor. Partiyi kazandığımız bir dönemde binbir zorlukla girdiğimiz hedef fabrikalardan bizden kaynaklı ucuz nedenlerle atılmak bizim için utanç verici olmalıdır.

Kavgamıza dört elle sarılmamız lazım. Eğer biz burada haklarımız için savaşıyorsak, bu çirkef düzeni yıkmak için işçileri bilinçlendirip örgütlemeye çalışıyorsak, öncelikle bu alışkanlık ve sorumsuzluklarımızdan sıyrılmamız lazım.

Sonuçta çalışma herşeye rağmen rayına oturmak üzere ilerliyor. Bu fabrikayı partinin kalesi yapmak için elimizden gelen herşeyi yapacağız.

Komünist bir tekstil işçisi/ İstanbul

Teori ve Program Sorunları

EKSEN YAYINCILIK

Zindandaki yoldaşlardan....

Siyasal yaşam ayrıştırıcıdır!

Sevgili yoldaşlar!

Böyle bir yazıyı yazmak için biraz geç kaldığımın farkındayım. Fakat, sözkonusu gelişmenin taşıdığı büyük önemden dolayı yine de yazmanın bir gereklilik olduğuna inanıyorum.

***

Bu yılki 1 Mayıs'ı, işçi sınıfının devrimci mücadelesinin tarihsel öneminin dışında, devrimci sınıf hareketinin öznesi olan komünist öncüsünün şahsında da tarihsel öneme sahip görüyorum. 1 Mayıs bizim için tüm güç ve olanakları tek bir gün için seferber etmek olmadı hiç bir zaman. Bir başka ifadeyle, 1 Mayıs'ı salt kendi içinde bir gün olarak ele almadık. 1 Mayıs'ı önceleyen dönem, 1 Mayıs günü ve sonrasını birbirinden koparmadık hiç bir zaman. Aslolan, komünist sınıf çalışması zemininde olmak üzere işçi sınıfının birlik, dayanışma, mücadele gününe yoğunlaşmaktı. Sınıfı devrimcileştirme savaşımımızdan kopmaksızın 1 Mayıs'ı sınıfa dönük politikleştirme saldırısı yürütme, bu saldırıyı yürütürken de onu öznesiyle buluşturma perspetifi ile hareket etmekti. Buna uygun davrandık ve iğneyle kuyu kazma misali sınıfla devrimci temelde buluşmaya çalıştık hep.

Başta 1 Mayıs olmak üzere, kitle gösterilerinde bu perspektif ile hareket etsek de bunu maddi biçimlerine kavuşturmakta zorlandık bugüne dek. Zaman zaman küçük-burjuva devrimci hareketle, perspektif anlamında değil ama pratikteki görüntüleri açısından, aynı kulvarda yol aldık. Kaygımız devrimci birlikleri oluşturmak, devrimci güç yoğunlaşmasını yakalamaktı.

Fakat tam da bu kaygı, yani güçbirliği oluşturma kaygısı küçük-burjuva devrimci hareket ile aramızdaki ideolojik-politik çizgi farklılığının yeterince kalın çizgilerle ayrılmamasına, farklılığımızın pratikte de belirginleşmemesine ve sonuçta deyim yerindeyse onlarla birlikte erimeye yol açabildi.

Bunda şaşıracak bir yan yoktur. Siyasal yaşam acımasızdır. Politik perspektif doğru hattı gösterse bile, politika pratiği bu perspektifle üstüste düşmüyorsa, sahip olduğunuz doğru perspektif kendi gücünü yaratamıyor. Devrimci grup ve çevrelerle devrimci güçbirliği oluşturma kaygısı ve pratik ısrarımız, geleneksel devrimci hareketle aramızdaki sınırları silikleştirip, politik/örgütsel farkın yeterince anlaşılamaması sonuçlarını üretti. Lenin "cehenneme giden yol iyiniyet taşlarıyla döşelidir" der. Biz bu kaygıyı duydukça bağımsız politik pratik hattımızı çizmekte kısmen tutuk kaldık, ya da geciktik. Oysa bizim için devrimci güçbirliği gibi birlik girişimleri iyiniyet ve duygusallık seramonilerinin ötesinde bir anlama sahiptir. Ve tam da siyasal yaşamda maddileşebilmesi, ete kemiğe bürünebilmesi için bağımsız politika pratiğinin çizimine bağlıdır. Bu yönden de bu 1 Mayıs pratikte güçbirliği oluşturma perspektifimizin temel taşlarını döşemek anlamında da ışık tutmaktadır.

***

'98 1 Mayıs'ı gösterdi ki, partileşme sürecinin ilk kazanımlarını yaşıyoruz. On yıllık bir zaman dilimi, beş parmağın sayısını aşmayan bir güçle cesaretli bir çıkış yapıp proleter sosyalist çizgi yönünde bir kopuşun yaşanması ve sonrasında bilimsel sosyalizmin klavuzluğunda, marksizmin proleter sınıf özüyle onun yönteminin eksiksiz bir kaynaşması üzerinden oluşturulan politika ve örgütün inşasına tanık oldu. Hiç bir zaman kolaycılığa kaçmadık. En durgun dönemlerde titremedik.

Geleneksel devrimci hareketin geçmişten devraldığı (ve bir türlü kopamadığı) ideolojik-politik-örgütsel çizgisinin ve bunun yoğunlaşmasının getirdiği bir kimlik, bir gelenek mevcuttu.

Bunun üzerinde yürümeye devam etti. İlerleyebileceğini sandı. 10 yıl sonra bir de dönüp baktı ki, bir arpa boyu ilerleme bile sağlayamamış. Fakat bu durumdan gerekli dersleri almayı başaramadı ve halen de başaramıyor.

Biz ise, proleter sosyalist çizgiyi, onun teorik gelişimini, politik hattını, örgütsel inşayı varetme, tüm bunların billlurlaştığı yerde yeni bir geleneği inşa etme diye bir sorumlulukla karşı karşıyaydık. Yani hemen herşeyi kendimiz varedecektik. Zor olanı seçmekle doğru olanı da seçtik. Hiç bir zaman grupçuluğa, rekabetçiliğe, ucuz gösterilere pirim vermedik. İdeolojik çizgisine güvenmeyen, sallantılı (ve artık çekilmek durumunda olan ve çekilmezse de devrimci sınıf mücadelesinin gelişimi üzerinden dökülecek olan) bir çizgiye sahip oluşumlar gücü başka yerlerda aramaya kendini hasreder. Belli çıkışlarla kendi kendini tatmin eder. Böylelikle bir süre için moral depolamış olurlar. İleriye dönük kopuşu yaşayamayan, işçi sınıfı zemininde politika ve örgüt inşasına girişemeyen oluşumların bir nevi çürüme sürecidir bu.

Fakat biliyoruz ki, siyasal yaşam ayrıştırıcıdır. Nitekim kopuşmaları ve ayrıştırmaları gözünün yaşına bakmadan yapmaktadır.

1 Mayıs '98 geleneksel olan ile aramızdaki hatların kesin biçimde çizilmesiyle ortaya çıkan bir sonucu da yaratmıştır. 1 Mayıs '98 bizim için bu anlamda cesur bir adımdı. Komünist siyasal sınıf çizgisine güvenen, politik yönelimine, taktiklerine ödünsüz bağlı ve bunları yaratıcılıkla uygulamaya koyulan, sıkı, devrimci proleter disiplinli ve firelerin yaşam bulmakta zorlandığı bir örgütsel yapılanma içindeki bir hareket için bu tür cesur adımlar, atılımlar tarihsel bir ihtiyaç, bir zorunluktur. Bağımsız politik hattın bu tarz çizimi, geleneksel devrimci hareketle aramızdaki o siyasal pratikte bütünüyle farkedilemeyen çizgiyi kalınlaştıracak, proleter sosyalist çizgiyle devrimci demokrasinin kutuplaşmasını çok daha belirgin hale getirecektir. Bu aynı zamanda saflaşma, netleşme, ayrışma sürecinin siyasal pratik cephesine düşen bölümünün işlediğini de gösterir.

Bağımsız politika pratiğinin, örgütsel duruşun cesurca çizimi, devrimci sınıf mücadelesinde parti kimliğiyle yaratılan gelişmenin yanısıra bir diğer önemli gelişmenin de yolunu açacaktır. Komünist potansiyele parti bayrağı altında toplanma çağrısını yaptığımız bu dönemde, bu çağrıya yanıt verilebilmesinin maddi zeminini de oluşturmuş olacaktır. Hali hazırda devrimci demokrasiden, EMEP reformizminden kopuşlarla güçlenen partiye akışı hızlandıracaktır.

***

Sınıf hareketinin üzerine düşen durgunluk ağırlığını bir ölçüde anlamak gerekiyor. Çünkü sınıf hareketi gelişiminin bir üst aşamasına sıçrayamamanın, politikleşememenin sancılarını yaşadığı koşullarda bulunduğu düzeyi de koruyamayıp geriye düşer. Öncüsüyle buluşamayan hareket sıçrama gösteremediği koşullarda daha geriye çekilmektedir. '98 1 Mayıs'ı sınıfla öncüsünün buluştuğu alanın anlamlı örneklerinden birini daha sergilemektedir. Tam da sınıf hareketinin darlığını kırıp politikleşme sancısını çektiği bir dönemde öncüsüyle buluşma sorununun temel bir sorunsal olarak öne çıktığı bir anda, aynı zamanda hareketimizin gelişiminin artık kendini parti düzeyinde yeni bir kimliğe büründürmeye geldiği bir aşamada, bu yeni duruma denk düşen bir tarzla, bir parti tarzıyla, parti kimliğiyle ortaya çıkmak kaçınılmazdı. Parti kimliğinin asgari öncellerinin, birikimlerinin yaratıldığı ve gelinen aşamada bu sürece uygunluk taşıyan parti kimliğinin siyasal pratikteki göstergelerinin yaratılması zorunluydu. Elbetteki işçi sınıfının geniş kesimlerini 1 Mayıs'a katma, alana devrimci havayı hakim kılma, reformizm ve sendika bürokrasisine alanda nefes aldırmama yönünde henüz katedilecek mesafenin olduğu ortadadır. Fakat sorun tam da bu mesafenin kapanması için gereken politik örgütsel duruşu, bir parti tarzını bugün için yakaladığımızı göstermesi açısından önem taşımaktadır. Kaldı ki bu adım sınıfla bağları derinleştirme, örgütsel donanımı sağlamlaştırma, partileşme sürecinde sıralanan basamakların daha sancısız adımlanmasını da sağlayacaktır.

N. Deniz

mensup en iyi, en sadık işçilerden biri olan ve 1906 yılında Sibirya'da Rennenkampf tarafından kurşuna dizilen işçi Babuşkin, Zubatovculuğa karşı mücadele etmek ve işçileri onun pençesinden kurtarmak için ***Zubatov toplantılarına*** katıldı. Babuşkin nasıl "Zubatovcu" değildiyse, Loriot da "Bern'ci" değildir.

***

İkinci sonuç: III. Komünist Enternasyonal tam da, "sosyalistler"in Ramsay Macdonald'ın makalesinde tipik örneğini sunduğu devrimi dil ucuyla kabul ederek paçayı kurtarmalarına izin vermemek amacıyla kuruldu. Gerçekte baştan sona oportünist, reformist, milliyetçi, küçük-burjuva bir politikayı gizleyen devrimi dil ucuyla kabul etme, II. Enternasyonal'in baş günahıydı ve biz bu belaya karşı ölüm kalım savaşı veriyoruz.

Rezilce iflas ettiği için II.Enternasyonel'in öldüğü söylenirse, bunu anlayabilmek gerekir. Bu şu anlama gelir: oportünizm, reformizm, küçük-burjuva sosyalizmi iflas etmiş ve ölmüştür. Çünkü II.Enternasyonel tarihi bir yararlık göstermiştir, sınıf bilinçli işçinin hiç bir zaman terketmeyeceği ebedi bir kazanım arzetmektedir; işçilerin kitle örgütlerini, kooperatifsel, sendikal ve politik örgütlerini yaratmak, burjuva parlamentarizminden ve genel olarak burjuva demokrasininin bütün kurumlarından yararlanmak vs. vb.

II.Enternasyonel'in utanç verici ölümüne yol açan opportünizmi gerçekten yenilgiye uğratmak, yaklaştığını Ramsay Macdonald'ın **bile** kabul etmek zorunda kaldığı devrime gerçekten yardım etmek için;

Birincisi, bütün propoganda ve ajitasyonu, reformların aksine devrim bakış açısıyla yürütmek ve bu zıtlığı gerek teorik, gerek pratik olarak parlamento, sendika, kooperatif vs. çalışması alanında atılacak her adımda kitlelere sistematik olarak anlatmak gerekir. Parlamentarizm ve burjuva demokrasisinin bütün "özgürlükleri"nden yararlanmaktan (bazı istisnai durumlar dışında) kesinlikle vazgeçilmemelidir; aynı şekilde reformlardan da vazgeçilmemelidir, fakat bunları **sadece** proletaryanın devrimci sınıf mücadelesinin **yan ürünü** olarak görmek gerekir. "Bern" Enternasyoneli'nin hiç bir partisi bu talebe uygun değildir. Hiçbiri **bütün** propoganda ve ajitasyonun nasıl yapılması gerektiği, reformlarla devrim arasındaki farkın nasıl açıklanması gerektiği ve gerek parti gerekse de kitlelerin nasıl **sürekli olarak devrime** çekilmesi gerektiği konusunda en ufak bir şey bile kavramıyorlar.

İkincisi, legal çalışmayı **illegal** çalışmayla birleştirmek gerekir. Bunu Bolşevikler her zaman ve özellikle 1914-1918 savaşı sırasında ısrarla öğrettiler. Kendini beğenmiş bir biçimde Batı Avrupa ülkelerinin, cumhuriyetin "yasallığı"nı, "demokrasisi"ni, "özgürlüğü"nü öven alçak oportünizmin kahramanları buna gülüyorlardı. Bolşeviklerin haklı çıktığını şimdi ancak işçileri safsatalarla kandıran açık dolandırıcılar inkar edebilir. Dünyada burjuvazinin terörünün hüküm sürmediği, sosyalist devrim için ajitasyon özgürlüğünün, bu doğrultuda propoganda ve örgütsel çalışma özgürlüğünün yasaklanmadığı, en ileri ve "en özgür" burjuva cumhuriyetleri de dahil tek ülke yok. Burjuvazinin egemenliği altında bunu bugüne kadar kabul etmeyen ve burjuvazinin ve burjuva parlamentolarının yasalarına rağmen sistematik, çok yönlü **illegal** çalışma yapmayan bir parti, devrime inancını dil ucuyla ifade ederek halkı kandıran bir hainler ve alçaklar partisidir. Bu tür partilerin yeri, sarı, "Bern" Enternasyonali'dir. Komünist Enternasyonal'de bu tür partiler olmayacaktır.

Üçüncüsü, gerek savaştan önce, gerekse de ve özellikle savaş sırasında, gerek politikada, gerekse de özellikle sendikalarda ve kooperaftiflerde gerçek yüzünü göstermiş olan oportünist liderleri işçi hareketinden tamamen kovmak için azimli ve uzlaşmaz bir mücadele gereklidir. "Tarafsızlık" teorisi, 1914-1918 yıllarında burjuvazinin kitleleri kazanmasında yardımcı olan alçakça ve ikiyüzlü bir manevradır. Sözde devrimi savunan fakat gerçekte işçi sınıfının her türlü kitle örgütünde devrimci partilerin, sadece devrimci partilerin nüfuz kazanması için sürekli çalışma yapmayan partiler hainlerin partileridir.

Dördüncüsü, bu partilerin sözde emperyalizmi mahkum etmeleri, gerçekte ise sömürgelerin (ve bağımlı halkların) **kendi** emperyalist burjuvazilerinden kurtuluşu için devrimci mücadele yürütmemeleri ile uzlaşılmamalıdır. Bu ikiyüzlüktür. Bu, işçi hareketi içindeki burjuva ajanların (labour lieutenants of the capitalist class) politikasıdır. İngiltere, Fransa, Hollanda, Belçika vs.'de emperyalizme sözde düşmanca karşı duran, ancak gerçekte "kendi" sömürgelerinde "kendi" burjuvazilerini **devirmek** için devrimci mücadele yürütmeyen, sömürgelerde artık her yerde

(Devamı s.18'de)

II. Enternasyonal oportünizmi üzerine-1

Emperyalist burjuvazinin safına geçmiş ikiyüzlüler

V. İ. LENİN

"Fabian emperyalizmi" ve "sosyal emperyalizm" bir ve aynı şeydir; sözde sosyalizm, gerçekte emperyalizm. ***Oportünizmin, emperyalizme gelişmesi.*** Bu olay şimdi, 1914-1918 savaşı sırasında ve sonrasında, ***uluslararası*** bir olgu haline geldi. Bu olguyu anlamamak, "Bern" Enternasyonali'nin, sarı Enternasyonal'in en büyük körlüğü ve en büyük suçudur. Oportünizm veya reformizm kaçınılmaz olarak, dünya tarihi bakımından önemli ***sosyalist emperyalizme*** veya sosyal-şovenizme gelişmek zorundaydı; çünkü emperyalizm, dünyayı yağmalayan bir avuç aşırı zengin, ileri ulus ortaya çıkarıyor ve böylece bu ülkelerin burjuvazilerine, tekelci ekstra karlarından (emperyalizm tekelci kapitalizmdir) bu ülkelerin ***işçi sınıfının tepesindekileri*** satın alma izni veriyordu.

Emperyalizm altında bu olgunun iktisadi zaruretini ancak tamamen bilgisiz kişiler ya da kapitalizm hakkında ***beylik lafları*** tekrarlayarak böylece ***sosyalizm içindeki bütün bir akımın*** emperyalist burjuvazinin safına geçişi hakkında acı gerçeği örtbas ederek işçileri aldatan ikiyüzlüler göremezler.

Bu olgudan ise iki tartışma götürmez sonuç ortaya çıkar:

Birinci sonuç: "Bern" Enternasyonali fiilen, gerçek tarihsel ve politik rolü itibariyle, şu ya da bu üyesinin iyiniyetinden ve sofuca isteklerinden bağımsız olarak, işçi hareketi ***içinde*** faaliyet gösteren, ***onun*** içinde burjuva etkiyi, burjuva düşünceleri, burjuva yalanı ve burjuva demoralizasyonu etkin kılan ***uluslararası emperyalizmin ajanlarının*** bir ***örgütüdür.***

Eski demokratik-parlamenter kültüre sahip ülkelerde burjuvazi, sadece şiddet değil, aldatmaca, rüşvet ve komplimanı, bu yöntemlerin en rafine biçimleri de dahil uygulamayı mükemmel biçimde öğrendi. İngiliz "işçi liderleri"nin (yani işçileri dolandırmada burjuvazinin vekillerinin) "kahvaltıları" boşuna ün kazanmadı, bunlardan daha Engels söz ediyordu. Sosyal hain Merrheim'm Bay Clemenceau tarafından "göz kamaştırıcı" kabulü ve "Bern" Enternasyonali liderlerinin Antant bakanları tarafından nazik kabulleri vs.de aynı türdendir. "Siz onları eğitiyorsunuz, biz de satın alıyoruz", diyordu akıllı bir İngiliz bayan kapitalist, sosyal-emperyalist Bay Hyndman'a; Hyndman anılarında, "Bern" Enternasyonali'nin liderlerinin hepsinden daha zeki olan bu bayanın, işçi saflarından sosyalist liderlerin yetişmesinde sosyalist entellektüellerin "çalışması"nı nasıl değerlendirdiğini anlatıyor.

Savaş sırasında Vanderveldeler, Brantingler ve bütün bu hainler çetesi "uluslararası" konferanslar düzenlerken, Fransız burjuva gazeteleri acı acı ve çok haklı olarak gülüyorlardı: "Bu Vanderveldelerde yüz tikine benzer bir şey var. Yüz tiki olan kişilerin, yüz kaslarını garip biçimde oynatmadan iki kelime söyleyememeleri gibi, Vanderveldeler de, enternasyonalizm, sosyalizm, işçilerin uluslararası dayanışması, proletaryanın devrimi vs. sözcüklerini papağanca tekrarlamadan siyasi sahnede gözükmüyorlar. İşçileri aldatmaya yardımcı oldukları, emperyalist savaşı yürütmede ve işçileri boyunduruk altına almada biz kapitalistlere hizmet ettikleri müddetçe, kimi kutsal formülleri istedikleri kadar söyleyip dursunlar."

İngiliz ve Fransız burjuvaları bazen çok akıllıdır, ve "Bern" Enternasyonali'nin uşak rolünü mükemmel değerlendirmektedirler.

Martov bir yerlerde şöyle yazmıştı: "Siz, Bolşevikler Bern Enternasyonali'ni kötülüyorsunuz, ama 'sizin' dostunuz Loriot da orada."

Bu ancak bir dolandırıcının delilinin dayanabileceği bir esastır. Çünkü Loriot'nun açıkça, dürüstçe, kahramanca III. Enternasyonal için mücadele ettiğini herkes biliyor. Zubatov 1902 yılında Moskova'da işçileri "polis sosyalizmi"yle aldatmak için işçi toplantıları düzenlerken, Petersburg'daki işçi çevremde bulunduğu 1894 yılından beri tanıdığım, devrimci proletaryanın önderleri olan "Iskra" akımına

(Devamı s.23'de)